

ONTWERPBEGROTING

Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg

2021

BELEIDSBEGROTING 2021

EN

FINANCIËLE BEGROTING 2021

GEMEENSCHAPPELIJKE REGELING

PUBLIEKE GEZONDHEID & ZORG

GRONINGEN

Vastgesteld door het algemeen bestuur van de gemeenschappelijke regeling
Publieke Gezondheid en Zorg Groningen en ondertekend op 3 juli 2020.

Mevr. A. Usmany

Voorzitter

Penningmeester

Inhoud

Voorwoord	4
Samenvatting.....	5
Deel I: Beleidsbegroting	8
Programma Gezondheid (GGD).....	9
Gezondheid: Gezond en veilig opgroeien	10
Gezondheid: Gezondheid beschermen en bevorderen	14
Gezondheid: Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	18
Gezondheid: Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	21
Programma RIGG: Jeugdhulp voor Groninger gemeenten in 2020.....	23
Verplichte paragrafen.....	25
Weerstandsvermogen en risicobeheersing.....	25
Financiering	32
Bedrijfsvoering	34
Deel II	37
Financiële begroting	37
Meerjarenbegroting 2021-2024	38
Uiteenzetting financiële positie	43
Uiteenzetting financiële positie- vaste activa en vaste passiva.....	43
Bijlage 1 Indexatie	47
Bijlage 2 Specificatie gemeentelijke bijdrage RIGG 2021.....	48
Bijlage 3 Specificatie gemeentelijke bijdrage GGD 2021	49

Voorwoord

Voor u ligt de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg (PG&Z) 2021, de gezamenlijke begroting van de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Groningen (GGD) en de Regionale Inkooporganisatie Groninger Gemeenten (RIGG).

Dit is de tweede begroting van **GGD Groningen** als zelfstandige organisatie; de GGD staat per 1 januari 2020 op eigen benen. Als zelfstandige GGD wil GGD Groningen een actieve en nabije gezondheidsdienst voor haar gemeenten zijn. De inhoudelijke ambitie van de GGD richt zich in 2021 op speerpunten als het regionaal gezondheidsakkoord, de gezondheidsproblemen als gevolg van de gaswinning en de eerste 1000 dagen. Wat wij voor elke gemeente doen, werken wij uit in dienstverleningsafspraken (DVO's). Wij maken afspraken over wat we voor u doen en onderbouwen onze prestaties met monitoringsgegevens.

Na de bezuinigingen in 2018 (5% op de gemeentelijke bijdrage) en 2019 (teruggave overheadkosten aan gemeente Groningen) en een interne bezuinigingsronde in 2019 en 2020 leggen wij u een sobere begroting voor, met als uitgangspunt dat wij onze dienstverlening zo doelmatig mogelijk willen inrichten. Een GGD zonder onnodige reservevorming en met een tarief per inwoner dat tot de lagere van Nederland behoort. Deze uitgangspunten maken dat onze marges smal zijn en dat we intern en naar onze geldverstrekkers scherp aan de wind moeten zeilen. Daarbij hebben we nog enkele financiële opgaven in het kader van de verzelfstandiging op te lossen.

Tegelijk is door het algemeen bestuur aan ons gevraagd te bezien welke taken kunnen vervallen dan wel nog soberder kunnen worden uitgevoerd, gelet op de zorgelijke staat van de gemeentelijke financiën. We starten daartoe in het voorjaar 2020 een kerntakendiscussie die in het najaar 2020 tot bestuurlijke besluitvorming moet leiden, met als inzet een structureel lagere inwonerbijdrage van € 750.000. Mochten de effecten van de kerntakendiscussie al in 2021 realiseerbaar zijn, dan zal dit met een begrotingswijziging alsnog in de begroting van 2021 worden verwerkt.

De inkoop jeugdhulp is sinds de invoering van de Jeugdwet op 1 januari 2015 door de Groninger gemeenten gemandateerd aan het dagelijks bestuur PG&Z. De **RIGG** voert deze taak uit en legt verantwoording af aan het dagelijks bestuur PG&Z. De colleges van B&W van de Groninger gemeenten hebben hun samenwerkingsafspraken vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling PG&Z.

2019 stond voor de RIGG onder andere in het teken van de uitkomsten van de "Evaluatie samenwerking Groninger gemeenten". De Groninger gemeenten hebben hierin aangegeven dat zij een structurele positie voor de RIGG als inkooporganisatie weggelegd zien. Er is een Uitvoeringsagenda door de Groninger gemeenten opgesteld om de opdracht voor RIGG vanaf 2022 te herijken. De onderliggende begroting 2021 is voorsnog gebaseerd op het geïndexeerde Bedrijfsplan RIGG 2019-2020.

In de 2^e helft 2020 nemen de gemeenten een besluit over de inkoop jeugdhulp voor 2022 en verder en over de taken die bij de RIGG worden belegd. Nadat de uitkomsten van de uitvoeringsagenda bekend zijn, zal mede op basis daarvan in de loop van 2020 een aangepaste bedrijfsplan 2021 e.v. met begroting worden opgesteld.

Jos Rietveld,
directeur GGD

Hemmala Sheerbahadoersing,
directeur RIGG

Samenvatting

Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid & Zorg (GR PG&Z)

De PG&Z-regeling in zijn huidige vorm is begin 2014 in werking getreden, na het verzelfstandigen van de Veiligheidsregio/Brandweer. Binnen deze regeling werken de Groninger gemeenten samen op het terrein van de Publieke Gezondheid & Zorg. De gemeenschappelijke regeling is in de tweede helft van 2019 gewijzigd in het kader van de verzelfstandiging van de GGD per 1 januari 2020.

Verschil bestuurlijke bevoegdheden

De Groninger gemeenten hebben de taken op het gebied van publieke gezondheid *gedelegeerd* aan GGD Groningen. De GGD legt over de uitvoering van de taken verantwoording af aan het algemeen bestuur. In de gemeenschappelijke regeling zijn taken, bevoegdheden van respectievelijk AB en DB beschreven. Het algemeen bestuur besluit over het beleid, de financiën en toetst de uitvoering.

De Groninger gemeenten hebben de inkoop van de jeugdzorg niet gedelegeerd aan de GR, maar gemandateerd aan het DB en de uitvoering ervan belegd bij de uitvoeringsorganisatie RIGG. Dat betekent dat het DB en directeur RIGG vanaf 2015 de bevoegdheid hebben regionale jeugdzorg in te kopen; niet op eigen titel, maar namens de gemeenten.

Wat zijn de belangrijkste wijzigingen in de ontwerpbegroting 2021 ?

In de ontwerpbegroting van 2021 zijn buiten de indexatie geen wijzigingen aangebracht ten opzichte van de geactualiseerde begroting 2020. Er zijn geen nieuwe beleidsvoorstellen gedaan. Wel zijn een aantal processen in gang gezet, die nog kunnen leiden tot een wijziging in de begroting 2021. Het betreft :

1. Uitkomsten van de kerntakendiscussie
2. Afnahme en opzeggen van niet wettelijke taken
3. Besluitvorming verdeelsleutel RIGG

Kerntakendiscussie

GGD Groningen heeft van het algemeen bestuur de opdracht gekregen om te bezien welke taken kunnen vervallen dan wel in afgeslankte vorm kunnen worden uitgevoerd, gelet op de zorgelijke staat van de gemeentelijke financiën. We starten daartoe in het voorjaar 2020 een kerntakendiscussie die in het najaar 2020 tot bestuurlijke besluitvorming moet leiden, met als richtsnoer om tot een structurele krimp van 5% te komen. Mochten de effecten van de kerntakendiscussie al in 2021 realiseerbaar zijn, dan zal dit met een begrotingswijziging alsnog in de begroting van 2021 worden verwerkt.

Afnahme en opzeggen van niet-wettelijke taken

Gemeenten kunnen vóór 31 december 2019 aangegeven welke niet-wettelijke GGD-taken per 1 januari 2021 worden opgezegd of verminderd. Van de onderstaande gemeenten in de tabel is in december bericht ontvangen. Momenteel vindt afstemming met de gemeenten plaats over de aangekondigde opzeggingen en de consequenties ten aanzien van frictiekosten of mogelijk andere inzet door de GGD. Als deze gesprekken zijn afgerond zullen de uitkomsten in het bestuur worden gedeeld, voorzien van een begrotingswijziging. De uitkomsten worden derhalve op een later moment verwerkt in de begroting 2021.

Gemeente	Opdracht	Bedrag 2020
Appingedam	OGGZ-coördinatie	24.007
Delfzijl	OGGZ-coördinatie	62.315
Loppersum	OGGZ-coördinatie	22.932
Stadskanaal	Zorgspecialisten in het primair onderwijs	91.351
Midden Groningen	Coördinatie in het preventieve veld gericht op jeugd	48.349
Hogeland	Zorg voor Jeugd coördinatie	43.415
Groningen	Extra inzet Verpleegkundigen Primair onderwijs	145.279
Groningen	Stevig ouderschap	28.464
Groningen	Ten Boer: inzet De Deel	15.706
Groningen	Ten Boer : Uitvoering gezondheidsbeleid	21.613
Groningen	Ten Boer: Beleid	14.533
Groningen	Coördinatie Kindermishandeling 0,22 fte	23.987
Groningen	Ten Boer: beleid activiteitenbudget	5.178
Groningen	Flexibel innovatie budget	31.065
	Totaal	578.194

Besluitvorming verdeelsleutel RIGG

In artikel 19a van de in 2019 gewijzigde GR is de verdeelsleutel opgenomen voor de bedrijfsvoeringskosten van de RIGG voor het berekenen van de gemeentelijke bijdrage. Hierin is opgenomen, dat de verdeling voor de jaren 2019 en 2020 is gebaseerd op het gemiddelde aandeel over de jaren 2015 tot en met 2018.

Voor 2021 is geen verdeelsleutel vastgesteld. Het bestuur van de PG&Z besluit hier separaat over in 2020. In afwachting van het bestuursbesluit is in de begroting vanaf 2021 dezelfde sleutel gehanteerd als over de jaren 2019 en 2020.

Speerpunten beleidsbegroting programma Gezondheid

GGD Groningen zet in 2021 haar bestaande dienstverlening voort. Naast deze dienstverlening zijn specifieke speerpunten/prioriteiten per deelprogramma benoemd. Enkele inhoudelijke thema's die beschreven staan in de begroting 2021 zijn:

- De eerste 1000 dagen.
- Inzet van de JGZ op de pijlers Ouderschap, Hechting, Weerbaarheid en Gezondheid van de JGZ-preventieagenda.
- Het verder ontwikkelen van digitale toepassingen, zoals de JGZ GroeiGids app.
- Toekomst forensische geneeskunde.
- Versterken monitoring in relatie tot de DVO's.
- Gezondheidsproblemen als gevolg van gaswinning.
- Ondersteuning van het regionaal gezondheidsakkoord 2020-2030.
- Publicatie van de resultaten van de landelijk geharmoniseerde Gezondheidsmonitor Volwassenen, uitgevoerd in 2020.
- Rookvrije Generatie.

Speerpunten beleidsbegroting programma RIGG

De afgelopen jaren heeft de RIGG de omslag gemaakt van tijdelijke pioniersorganisatie naar een professionele servicegerichte organisatie, waarbij is gewerkt aan het borgen van sleutelfuncties

binnen de RIGG en het op orde brengen van de bezetting. Voor 2021 ligt de focus op de verdere professionalisering van inkoop, contractmanagement, contractbeheer en budgetbewaking, waarbij er meer aandacht zal zijn voor het bewaken van de kwaliteitsaspecten en de sturingsaspecten die in de contracten met jeugdhulpaanbieders zijn vastgelegd. Hierbij zijn een aantal speerpunten:

- De informatievoorziening ten behoeve van de sturing en de beleidsontwikkeling voldoet aan de door het Dagelijks Bestuur PG&Z gestelde eisen.
- Waar nodig zijn nieuwe producten beschreven en ingekocht (conform de Open House inkoopprocedure).
- Het contractmanagement en -beheer geeft inzicht in het functioneren van de keten in de jeugdhulp, van verwijzers via gemeentelijke Toegang tot en met de aanbieders.
- De RIGG overziet verbeteringen in de gehele keten en heeft naar aanleiding daarvan signalen afgegeven, adviezen verstrekt en daarop gemonitord (indien gewenst).

Deel I: Beleidsbegroting

De beleidsbegroting bestaat uit de programma's Gezondheid en RIGG en vormen samen het programmaplan PG&Z.

Programma Gezondheid (GGD)

Gezond zijn betekent meedoen in de maatschappij, sociale contacten hebben en een gevoel van controle over eigen leven te kunnen ervaren. Daarmee is gezond zijn meer dan niet ziek zijn. Het is fijn als iemand weet wat hij/zij zelf kan doen. En het is belangrijk om op de juiste momenten het juiste advies te krijgen. Of de juiste hulp.

Het motto van GGD Groningen is 'samen werken aan gezondheid'. Zo'n 420 GGD-professionals werken dagelijks aan de gezondheid, het welzijn en de veiligheid van alle inwoners van de provincie Groningen. Dit doen wij namens alle Groninger gemeenten. Preventie en positieve gezondheid zijn daarbij belangrijke aandachtspunten.

Het begrip gezondheid betekent voor iedereen iets anders. Ieder mens ervaart zelf of hij zich gezond voelt of niet. Gezondheid kan beïnvloed worden door lichamelijke kwalen, zoals ziektes. Maar ook als iemand zich geestelijk niet goed voelt of sociale problemen heeft, kan hij/zij zich niet gezond voelen. Gezond leven kan op verschillende manieren. Genoeg beweging, bewust omgaan met eten en drinken en een sociaal netwerk helpen hierbij.

GGD Groningen werkt hier samen aan met de inwoners in de regio Groningen, de gemeenten en met onze partners. Op het gebied van de jeugdgezondheidszorg vervult GGD Groningen een centrale rol. Voor gemeenten, zorg- en onderwijsinstellingen zijn wij tevens een vraagbaak voor informatie over leefwijze, gezondheid en zorg. GGD Groningen voert tal van activiteiten uit om de gezondheid van de burgers te beschermen. Ook doen we, in opdracht van een aantal gemeenten, het toezicht op de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). Wij helpen gemeenten een dagelijkse leefomgeving te realiseren die gezonder en veiliger is. De couleur locale staat hierbij centraal.

Deelprogramma's Gezondheid

Gezondheid: Gezond en veilig opgroeien

De producten die onder het deelprogramma Gezond en veilig opgroeien vallen zijn Jeugdgezondheidszorg (JGZ), waaronder ook logopedie en pedagogische gezinsondersteuning vallen.

De **Jeugdgezondheidszorg** heeft als enige partij in de regio vrijwel alle jeugdigen 0-18 jaar in beeld en biedt over een langere periode laagdrempelige, preventieve zorg aan. JGZ draagt eraan bij dat kinderen/jongeren zich goed kunnen ontwikkelen en dat ze gezond en veilig opgroeien, door vroegtijdig te signaleren, aan te geven wat tot de normale ontwikkeling behoort en de eigen kracht van kinderen/jeugdigen en gezinnen te versterken.

Alle kinderen in Nederland, ook zij die gezond zijn, hebben recht op zorg conform het Basispakket JGZ (0-18 jarigen). Gemeenten hebben op grond van de Wet publieke gezondheid de taak om te zorgen dat 0-18 jarigen woonachtig in hun gemeente deze zorg ook krijgen aangeboden. In die zin is de jeugdgezondheidszorg, als onderdeel van de publieke gezondheidszorg, met haar individuele als ook collectieve taken, te beschouwen als een basisvoorziening. Het Landelijk Professioneel Kader (LPK), sinds 1 januari 2016 van kracht, ondersteunt de JGZ-organisaties bij een meer flexibele uitvoering van het Basispakket JGZ. Het kader past goed bij een JGZ die streeft naar een nog betere inbedding in het domein van de publieke gezondheidszorg. Tevens helpt het de JGZ om zich goed te kunnen positioneren in het (lokale) sociale domein. Centraal staat steeds daarbij een goede aansluiting op de behoeften en mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders. Waarbij de JGZ uitvoering geeft aan haar werkzaamheden binnen het bredere kader van de publieke gezondheidszorg. Binnen deze werkzaamheden staan ontzorgen, normaliseren en demedicaliseren centraal, maar ook vroegsignalering en adequaat doorverwijzen. Door focus aan te brengen en samen met ketenpartners, in het domein van de publieke gezondheidszorg, kan de JGZ écht het verschil maken in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen

Onderdeel van de JGZ GGD is de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) met als belangrijkste doel het voorkomen van ziekten en epidemieën. De gemeenten zijn sinds 1-1-2019 formeel verantwoordelijk voor de uitvoering en financiering van de vaccinaties. Hoewel het RVP geen deel uitmaakt van het Basispakket JGZ behoort vaccineren wel tot de kernactiviteiten van de JGZ. Vastgelegd is namelijk dat de uitvoering van het RVP moet gebeuren door dezelfde organisatie die ook de JGZ uitvoert.

De **preventieve logopedie** heeft als belangrijke taak de vroegsignalering van spraak- en taalproblematiek en een juiste behandeling daarbij. Het niet of te laat herkennen van het probleem kan leiden tot leer- en gedragsproblemen en tot het ten onrechte uitstromen naar het speciaal basisonderwijs. Vroegsignalering en een juiste behandeling bespaart veel leed en veel geld aan zorg- en onderwijskosten. De JGZ heeft een belangrijke rol in het signaleren van taal (ontwikkelings-)stoornissen en -achterstanden.

De **pedagogische gezinsondersteuning** (PGO) heeft als belangrijke taak om gezinnen en jeugdigen (0-18) vroegtijdig te ondersteunen daar waar onder andere de inzet van de JGZ vanuit het Basispakket ontoereikend is. Deze vorm van ondersteuning is laagdrempelig en preventief, waarbij de nadruk ligt op het versterken van de eigen kracht binnen het gezin.

Wat willen we bereiken?

Jeugdgezondheidszorg

Verbetering, vernieuwing en doorontwikkeling naar een duurzame en meer flexibele JGZ staat in 2021 ook centraal. Daarbij blijven we ernaar streven om alle kinderen/jeugdigen in beeld te houden,

maar dat doen we samen met ouder(s) en ketenpartners en daardoor nog meer op maat. De rol van de JGZ-professional verandert ook bij dit proces, omdat ouder(s) en kind/jongere steeds meer zelf regie hebben over welke diensten ze van de JGZ willen ontvangen. De vorm, inhoud en het aantal contacten met de JGZ passen bij die behoefte van ouder(s) en kind/jongere. Daarnaast zal de JGZ blijven investeren in nog meer gebruikmaken van nieuwe communicatietechnologieën richting de ouder(s) en kind/jongere. Ook zal de rol van de JGZ in de prenatale fase nog meer verankerd gaan worden.

Ook blijven we ons actief inzetten voor de eerste 1000 dagen. De minister van VWS heeft het voornemen om per 1 januari 2021 in de Wet publieke gezondheid de verplichting voor gemeenten op te nemen om de JGZ een prenataal huisbezoek aan kwetsbare zwangeren en gezinnen aan te laten bieden. Als GGD willen we een optimale bijdrage leveren bij het vroegtijdig, op het juiste moment, op de juiste plek, door de juiste professional het prenataal huisbezoek in te zetten.

Verder blijven we aandacht houden voor de JGZ-Preventieagenda, met de pijlers ouderschap, hechting, weerbaarheid en gezondheid. Door in te zetten op deze vier pijlers, kunnen we grote maatschappelijke problemen als schoolverzuim, armoede en kindermishandeling te lijf gaan. In 2021 zal vooral meer ingezet gaan worden op het gezondheidsthema laaggeletterdheid, als onderdeel van de pijler "Gezondheid". Preventie van laaggeletterdheid is van belang, aangezien laaggeletterdheid van generatie op generatie wordt doorgegeven en verbonden is met diverse gezondheidsproblemen. Met onze inzet willen we een start maken op weg naar een geletterde generatie.

[Wat gaan we daarvoor doen?](#)

Jeugdgezondheidszorg

Doorontwikkeling, Vernieuwing en verbetering

- **Missie en visie JGZ.** Begin 2020 is de visie en missie van de JGZ vastgesteld, wat dient als kader van waaruit gestuurd en gehandeld kan worden. Ook in 2021 zal deze visie als fundament gelden voor de activiteiten van de JGZ.
- **VAR (Verpleegkundige Advies Raad).** In 2019 is gestart met de ontwikkelingen van een VAR binnen GGD Groningen. Het opzetten van een adviesraad past bij de professionalisering van de GGD Groningen als organisatie. Door middel van de VAR kan inspraak en betrokkenheid van de verpleegkundige beroepsgroep, werkzaam in de publieke gezondheid, worden georganiseerd. 2020 kan worden gezien als het ontwikkeljaar van de VAR en het jaar waarin de inbedding van de VAR in de organisatie centraal staat. In 2021 zal de VAR zich verder door ontwikkelen tot een adviesraad dat een bijdrage levert aan het verbeteren en waarborgen van de kwaliteit van zorg binnen de publieke gezondheid, waarbij de focus ligt op de positionering van de verpleegkundige beroepsgroep binnen de GGD Groningen.
- **JGZ Preventieagenda.** In 2020 is de aandacht voor de JGZ-Preventieagenda voortgezet, waar in 2019 een start mee is gemaakt. De JGZ-preventieagenda bevat de belangrijkste pijlers: ouderschap, hechting, gezondheid en weerbaarheid. Door stevig in te zetten op deze pijlers en krachten te bundelen met andere organisaties en bondgenoten, zoals onderwijs, jeugdhulp en huisartsen wil ook de JGZ GGD Groningen hardnekkige maatschappelijke problemen, zoals: [schoolverzuim](#), [kindermishandeling](#) en [armoede](#) te lijf gaan. Ook zal in 2021 nog meer aandacht besteed worden aan de vroegsignalering van laaggeletterdheid bij kinderen en ouders en zal met name aandacht moeten worden besteed aan de preventie van laaggeletterdheid door taalstimulering, waarbij de inzet van VVE als belangrijke interventie gezien wordt.

- **Online communicatie.** In 2020 is gestart met het inzetten van betaalde berichten om nog meer ouders te kunnen bereiken. In 2021 zal dit worden gecontinueerd. In 2021 zal de GroeiGidsApp nog meer doorontwikkeld worden, waarmee in 2020 al een start is gemaakt. De app wordt nog meer uitgebreid met Slimme richtlijn modules van TNO. Op basis van data uit de GroeiGidsApp krijgen ouders advies. Ook wordt ingezet op de doorontwikkeling van voorlichting en advies op maat. Verder zal gekeken worden naar de toevoeging van onderdelen van het contactmoment van de JGZ aan de app, zodat ouders zelf delen van het contactmoment kunnen uitvoeren. Daarnaast worden opvoedfilmpjes ontwikkeld door Opvoedinformatie Nederland toegevoegd aan de app. Het toevoegen van (leeftijdgebonden) nieuwsbrieven aan de app, zal ook in 2021 plaatsvinden. En de mogelijkheden om de GroeiGidsApp te laten aansluiten bij het programma Kanrijke start, zullen in 2021 verder uitgewerkt worden.
- **De verbeterde meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.** GGD Groningen heeft vanaf 1 januari 2019 de verbeterde meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld met afwegingskader geïmplementeerd. In 2019 en 2020 zijn de JGZ teams ondersteund door de Aandachtsfunctionaris bij het tijdig signaleren en handelen bij vermoedens van huiselijk geweld en/of kindermishandeling, zowel op inhoud (casuïstiek) als op proces (scholing). In 2021 wordt dit gecontinueerd.

De eerste 1000 dagen

- **Investering ketenaanpak geboortezorg.** Er wordt verder geïnvesteerd in de ketenaanpak op het gebied van geboortezorg. De JGZ draagt bij aan de continuïteit van zorg door een goede aansluiting van verleende zorg door gynaecoloog, verloskundige, kraamzorg, sociaal domein en JGZ op elkaar. Een sluitende keten, waarbij de jeugdarts en de jeugdverpleegkundige ook vóór de geboorte hun expertise inbrengen bij zwangeren in een kwetsbare situatie.
- **Bijdrage aan Multidisciplinaire Onderwijsdag.** In 2020 was de JGZ een van de betrokken partijen in de Multidisciplinaire Onderwijsdag, georganiseerd door het consortium Zwangerschap en Geboorte Noord-Nederland. In 2021 is het streven om hier een vervolg aan te geven. Op deze draagt GGD Groningen bij aan de professionalisering van toekomstige beroepsprofessionals in de geboortezorg.
- **Ouderschap en Hechting.** Niet alleen op het gebied van geboortezorg wordt verder geïnvesteerd, maar ook in de belangrijke periode daarna. Ook in 2021 zullen we zorgdragen voor een blijvende focus op de thema's ouderschap en hechting in de uitvoering van de JGZ, deze thema's zijn tevens de twee pijlers van de JGZ Preventieagenda.
- **Stevig Ouderschap.** De interventie Stevig Ouderschap is een effectief en landelijk programma, in beheer van het NCJ. Binnen de interventie is veel aandacht voor thema's als hechting en ouderschap, twee pijlers van de JGZ-Preventieagenda. Het programma legt de nadruk op het versterken van de eigen kracht van het gezin en normaliseren. Door middel van Stevig Ouderschap krijgen ook kinderen uit gezinnen die wat meer ondersteuning nodig hebben, de kans om gezond en veilig op te groeien. Er wordt gestreefd naar continuering van Stevig Ouderschap in 2021 in de gemeenten Groningen, Oldambt, Stadskanaal, het Hogeland, Pekela, Veendam, Westerwolde, Midden-Groningen en Westerkwartier.

De school als ketenpartner

- **Gezonde school; advisering collectieve aanpak.** Op basis van informatie uit de individuele contactmomenten bezit de JGZ niet alleen de mogelijkheid om signalen te bundelen, maar

ook te adviseren over een collectieve aanpak. Op deze wijze kan en wil de JGZ nog meer bijdragen aan het inzicht van de gemeente in de gezondheid van haar jeugd. Tevens wil de JGZ het eigen aanbod hiermee nog verder afstemmen op de (veranderde) wensen en gewoontes van ouders en jeugdigen. Eén van de mogelijkheden om te adviseren over een collectieve aanpak, is volgens de aanpak van de Gezonde School. In 2021 zal de inzet van de JGZ in hun rol als ambassadeur Gezonde School onder de aandacht blijven staan.

- **Gezonde school, stimuleringsregeling Gezonde relaties en seksualiteit.** In 2021 zal de landelijke stimuleringsregeling Gezonde relaties en seksualiteit worden gecontinueerd. De regeling is in 2019 gestart en heeft een looptijd van 3 jaar. De ontwikkelingen op dit gebied zullen voor 2021 worden doorvertaald naar afspraken binnen GGD Groningen. Waarbij onder andere de verbinding tussen de JGZ en SOA Sense, waar in 2020 een start mee is gemaakt, zal worden gecontinueerd.
- **Jij en je Gezondheid (JEJG).** In 2021 wordt Jij en je Gezondheid op alle scholen aangeboden als regulier contactmoment. De landelijke dashboard wordt verder doorontwikkeld onder leiding van GGD Amsterdam, in samenwerking met andere GGD organisaties.
- **Consultatieteam Pesten en Plezier op School.** In 2020 wordt het Consultatieteam Pesten gefinancierd door en uitgevoerd in de gemeenten Groningen, Oldambt en Westerwolde. Het project "Plezier op School" wordt gefinancierd door de gemeenten Groningen en Westerwolde. In 2020 wordt bekeken hoe het Consultatieteam Pesten in 2021 wordt gefinancierd en wordt samengebracht met o.a. het programma "Plezier op School", zodat er vanuit het brede perspectief van de publieke gezondheid aandacht is voor thema's als weerbaarheid en het versterken van sociale competenties in 2021.

Rijksvaccinatieprogramma

- **Ontwikkelingen.** Het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) is continu in ontwikkeling. GGD Groningen blijft deze ontwikkelingen nauw volgen. In 2021 zullen ook jongens tegen Humaan Papillomavirus (HPV) gevaccineerd gaan worden en wordt de leeftijd van de HPV-vaccinatie verlaagd van 13 jaar naar 9 jaar. Dit alles om ervoor te zorgen dat ook de vaccinatiegraad voor de HPV zal toeneemt. Naar verwachting wordt in 2020 een prenataal contactmoment voor de JGZ ingesteld (en structureel bekostigd).
- **Verhogen vaccinatiegraad.** De landelijke vaccinatiealliantie blijft inzetten op het verhogen van de vaccinatiegraad. Dit wordt gedaan op verschillende actiepunten. Waaronder het inzetten op kennisvergroting van professionals en het tegengaan van desinformatie. GGD Groningen zal in 2021 op basis van deze landelijke inzet, aandacht houden voor het verhogen van de vaccinatiegraad in onze eigen regio.
- **Monitoring.** GGD Groningen onderhoudt via de DVO's en adviseurs Publieke Gezondheid contact met de gemeenten in de provincie om de vaccinatiegraad te monitoren en hier eventueel actie op te ondernemen.

Wat kost het?

1a. Gezond en veilig opgroeien	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Totaal Uitgaven	17.816	18.455	18.865	19.337	19.820
Inwonersbijdrage gemeenten	-12.230	-12.736	-13.054	-13.381	-13.715
Overige inkomsten	-5.536	-5.669	-5.811	-5.956	-6.105
Totaal Inkomsten	-17.766	-18.405	-18.865	-19.337	-19.821
Saldo voor mutatie in reserves	50	50	0	0	0
Mutatie reserves	-50	-50			
Saldo Gezond en veilig opgroeien na mutatie in reserve	0	0	0	0	0

Gezondheid: Gezondheid beschermen en bevorderen

Het deelprogramma Gezondheidsbescherming van GGD Groningen omvat meerdere **producten** op het gebied van het beschermen en bevorderen van gezondheid.

De GGD houdt zich bezig met tal van activiteiten op het gebied van gezondheidsbescherming, gezondheidsbevordering en veiligheid. Burgers beschermen als er risico's zijn voor **infectieziekten** is een wettelijke taak van de GGD. Denk hierbij aan het in beeld brengen en voorkomen van besmettelijke ziekten door vaccinatiecampagnes, het afnemen van SOA-testen tijdens het spreekuur **seksuele gezondheid** en de **screening op tuberculose**.

Ook adviseren we (zorg)instellingen over hun hygiënebeleid. Naast **advies** over gezond **reizen**, geeft GGD Groningen ook de benodigde vaccinaties.

GGD Groningen heeft ook een centrale rol in het bewaken, beschermen en bevorderen van de **gezondheid** van **asielzoekers** en **vergunninghouders** in de regio.

De **forensische geneeskunde** verzorgt de lijkschouw voor gemeenten en voert de medische arrestantenzorg en sporenonderzoek bij verdachten of slachtoffers uit op basis van een contract met politie en justitie. De forensisch artsen van de GGD beoordelen ook personen met verward gedrag of psychische zorgbehoefte, op verzoek van politie op de politiebureaus.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGz) is een vangnettaak van GGD Groningen en richt zich op zorgwekkende zorgmijders en personen met verward gedrag. Het gaat hierbij vaak om zeer complexe problematiek, waarbij bijvoorbeeld sprake is van overlast, vervuiling, verslaving, verwaarlozing en/of ernstige psychische problematiek. OGGz bevordert dat ook deze mensen de hulp en zorg krijgen die ze nodig hebben. Ook coördineren we voor een aantal gemeenten de lokale OGGz-netwerken en zorgen we voor afstemming met de ketenpartners.

Medische Milieukunde richt zich op de invloed van het milieu op de gezondheid van bevolkingsgroepen. We geven adviezen over onder andere gevaarlijke stoffen, straling, geluid en geur in het binnen- en buitenmilieu, met een gezonde en veilige leefomgeving als oogmerk. Daarom adviseren we hierover ook op visies, plannen en vergunningverlening die de nieuwe Omgevingswet, de energietransitie en klimaatadaptatie met zich meebrengen.

De GGD wordt ook beschouwd als **Crisisdienst** en kent daarom een aantal functies die 7 dagen per week 24 uur bereikbaar zijn (infectieziektebestrijding, gezondheidkundig adviseur gevaarlijke stoffen en forensische geneeskunde) en heeft een beoefend GGD RampenOpvangplan. Daarnaast wordt nauw samengewerkt met de GHOR.

Wat willen we bereiken?

Infectieziektebestrijding

Het team Infectieziektebestrijding is met de M&G artsen, sociaal-verpleegkundigen, deskundigen infectiepreventie, de Regionaal Arts-Consulent (RAC) de Regionaal Epidemiologisch Consulent (REC) in samenwerking met het RIVM actief in het voorkomen van en het beschermen tegen uitbraken van infectieziekten.

Antibioticaresistentie

Steeds meer soorten bacteriën worden ongevoelig voor antibiotica (antibioticaresistentie). Hierdoor zijn in de toekomst infecties minder goed te behandelen. Bacteriën houden zich niet aan

landsgrenzen, daarom zijn zowel internationaal als nationaal maatregelen nodig. Om dit te realiseren heeft de Infectieziektebestrijding van GGD Groningen een gezamenlijke aanpak van antibioticaresistentie als prioriteit. Met het UMCG en andere partners in de regio is het ABR Zorgnetwerk Noord-Nederland opgericht, met als doel om meer samenhang te krijgen bij de preventie van antibioticaresistentie. Een product van het zorgnetwerk is het informatiepunt BRMO/MRSA (bijzonder resistente micro-organismen) met subsidie van VWS.

Seksuele gezondheid

Seksuele gezondheid volgt de hoofdlijn van het Nationaal Actieplan soa, hiv en seksuele gezondheid (2017 – 2022), waarin een integrale aanpak met een positieve benadering van seksualiteit centraal staat. In het activiteiten- en beleidsplan Sense Noord-Nederland en de vijfjaren doorkijk voor Sense Noord-Nederland 2017-2022 zijn concrete uitwerkingen opgenomen. De thema's zijn soa- en hiv-bestrijding, seksuele gezondheid, seksuele vorming, voorkomen van ongewenste zwangerschap, tegengaan van seksueel geweld met specifieke aandacht voor kwetsbare groepen. Op basis van de uitkomsten van de pilot rondom de verstrekking van Prep, een pil die een hiv-infectie kan voorkomen aan mensen die een verhoogd risico lopen op hiv-besmetting, zal wellicht in 2021 helderheid komen over de voortgang.

Tuberculosebestrijding

We blijven werken aan een toekomstbestendige TBC-bestrijding omdat het aantal TBC-gevallen afneemt, maar de complexiteit van de gevallen toeneemt. GGD Groningen doet dit samen met de teams van Drenthe en Fryslân, met het UMCG Beatrixoord en met 8 GGD'en in het Regionaal Expertise Centrum Noord-Oost (REC). GGD Groningen heeft hierin een coördinerende positie. De meeste cliënten zijn asielzoekers en gedetineerden.

Reizigersadvisering

Meer dan 15.000 cliënten krijgen jaarlijks advies, vaccinaties of medicatie voordat ze op reis gaan. Hieronder zitten ook medewerkers van bedrijven die risico lopen op een infectieziekte.

Forensische geneeskunde

In 2021 willen we de dienstverlening voor forensisch geneeskundige taken op de bestaande manier voortzetten. Dit houdt in dat er een 24/7 beschikbaarheid en inzetbaarheid geleverd wordt voor forensisch medisch onderzoek, Forensisch Medische Expertise bij Kinderen en Kwetsbaren (FMEKK), lijkschouw en Medische arrestantenzorg. Om de continuïteit en kwaliteit van de dienstverlening te borgen zal nauw worden samengewerkt tussen de afdelingen forensische geneeskunde van de drie noordelijke provincies. We willen nieuwe forensisch artsen werven om de verwachte uitstroom van (bijna) gepensioneerde artsen op te vangen.

Openbare geestelijke gezondheidszorg

De GGD is een expertisecentrum op het gebied van de OGGz. In 2021 zetten we in op het positioneren van de OGGz. Hiervoor werken we aan het uitbreiden van het expertisecentrum en het aanbieden van scholingen. Daarnaast zal worden ingezet op relatiebeheer met gemeenten en ketenpartners. De versterkte relatie met gemeenten zorgt ervoor dat we vroegtijdig kunnen adviseren over een lokale (of regionale) invulling van landelijke ontwikkelingen en dat we goed kunnen aansluiten bij de vragen vanuit gemeenten. Met ketenpartners werken we samen aan een goed vangnet voor kwetsbare inwoners, waarin iedereen een duidelijke positie en toegevoegde waarde heeft.

Medische Milieukunde

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, waarin een veilige en gezonde leefomgeving centraal staat, en de versnelling in planvorming en uitvoering energietransitie en klimaatadaptatie heeft MMK zich goed voorbereid om in een vroegtijdig stadium gemeenten te kunnen adviseren,

hetgeen gezondheidsproblemen kan voorkomen. Vanwege genoemde nieuwe ontwikkelingen zullen inwoners ook vaker de GGD raadplegen over gezondheidseffecten van fysieke ingrepen in de leefomgeving. Daarom zorgt MMK ervoor dat zij via e-mail, sociale media en de website bezorgde inwoners van dienst kan zijn. Door nieuwe ontwikkelingen in de leefomgeving met mogelijke gevolgen voor de gezondheid is MMK alert om een rol te spelen in op te zetten wetenschappelijk onderzoek.

Omgevingswet

In 2021 treedt volgens planning de Omgevingswet in werking. Deze wet richt zich op het realiseren van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving. Gemeenten bereiden zich op deze grote operatie voor, brengen hun organisatie in gereedheid en werken samen met partners aan een omgevingsvisie en omgevingsplannen. Ook beïnvloeden de opgaven en ambities vanuit de klimaat- en energietransitie de leefomgeving, zowel in ruimtelijke zin als wat betreft milieu, gezondheid en veiligheid. Gezondheid moet vanaf het begin worden meegenomen in deze visie en de uitwerking daarvan, om zo een integrale afweging te kunnen maken tussen de vele belangen en tot een goede fysieke leefomgeving te komen. Om gemeenten optimaal te kunnen adviseren, nemen we deel aan Omgevingstafels. Naast de advisering in het kader van de Omgevingswet, hebben we ook een stevig netwerk in het fysieke domein, om ook bij andere ruimtelijke ordeningsvraagstukken te adviseren over hoe gezondheidsbescherming en -bevordering meegenomen moet en kan worden.

GGD als Crisisdienst

In 2021 hebben we een geactualiseerd en beoefend GGD Rampen Opvangplan, BHV-plan en Continuïteitsplan. Naar verwachting zal in 2021 één medewerker de tweejarige opleiding tot Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS) hebben afgerond, en twee andere medewerkers zullen hun eerste jaar hebben afgerond. Het doel is om eind 2022 de piketten GAGS weer hebben ingevuld in Noord-Nederland.

Wat gaan we daarvoor doen?

Antibioticaresistentie

Het ABR zorgnetwerk Noord-Nederland, waar GGD Groningen onderdeel van is, worden de (inter)nationale ontwikkelingen op het gebied van antibioticaresistentie goed bijgehouden en worden veelbelovende interventies waar mogelijk toegepast.

Seksuele gezondheid

Behalve het houden van spreekuren geven we voorlichting aan en organiseren we activiteiten voor jongeren, LHBT'ers, migranten en 'mannen die seks hebben met mannen'. Ook wordt meer samengewerkt met de afdelingen Jeugdgezondheidszorg om op verschillende wijzen seksuele gezondheid vroegtijdig te agenderen. Mogelijk dat er na de inwerkingtreding van de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche meer advies of inzet gevraagd wordt van het Team Seksuele Gezondheid en van het Team Toezicht en Advies richting gemeenten

Tuberculosebestrijding

Het team TBC heeft nadere afspraken gemaakt in de samenwerking Noord-Nederland om de medewerkers zo efficiënt mogelijk in te zetten. Ook zijn er vervolgafspraken gemaakt in Noord-Oost Nederland binnen het Regionaal Expertise Centrum (REC). Naar verwachting zullen asielzoekers de grootste doelgroep van de TBC-bestrijding zijn, waarvoor COA de dienstverlening bekostigt.

Reizigersadviesing

Met de digitale aanmeldingen en inlooppreekuren in de zomerpiek bereiken we dit jaar ook weer meer dan 15.000 cliënten, die advies, vaccinaties of medicatie krijgen voordat ze op reis gaan. Hieronder zitten ook medewerkers van bedrijven die risico lopen op een infectieziekte.

Forensische geneeskunde

De samenwerkingsovereenkomst tussen de drie noordelijke GGD-en op het gebied van forensische geneeskunde – in het bijzonder de Medische arrestantenzorg - wordt verder uitgewerkt en geconcretiseerd. Het bovenregionaal netwerk voor FMEKK wordt verder uitgebreid en een selecte groep forensisch artsen wordt nageschoold op deze specifieke expertise. GGD Groningen biedt in samenwerking met GGD Fryslân en GGD Drenthe opleidingsplaatsen voor forensische geneeskunde aan. De forensische geneeskunde investeert in onderwijs om met een actieve bijdrage aan de geneeskunde-opleiding jonge artsen te interesseren voor het vak.

Openbare Geestelijke Gezondheidszorg

Het aantal personen met (overlast veroorzakend) verward gedrag en complexe problematiek vraagt om een goede ketensamenwerking. De uitwerking in de praktijk van de nieuwe wetgeving in 2020, de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) en de Wet zorg en dwang psychogeriatrische en verstandelijk gehandicapte cliënten (Wzd), vraagt van de OGGz, gemeenten en ketenpartners om scherp te zijn op kwetsbare mensen die tussen de wal en het schip te geraken. Als GGD leveren we een actieve bijdrage om tot een sluitende aanpak voor personen met (overlast veroorzakend) verward gedrag en complexe problematiek te komen door onder andere met onze OGGz en onze forensisch artsen op verzoek van Actiecentrum Veiligheid en Zorg Groningen te participeren in het Zorg en Veiligheidsteam. De OGGz van de GGD organiseert 2x per jaar het Kennisnetwerk OGGz voor alle medewerkers in de provincie Groningen die met OGGz problematiek te maken hebben.

Medische Milieukunde

Het MMK wordt door gemeenten, ketenpartners en inwoners steeds vaker in een vroegtijdig stadium geconsulteerd over gezondheidseffecten van fysieke ingrepen in de leefomgeving. Het team MMK heeft een adviserende en rol in wetenschappelijk onderzoek in onze regio.

Omgevingswet. Als GGD ondersteunen we gemeenten bij de taken die voortvloeien uit de Omgevingswet, de klimaatadaptatie en energietransitie. Ten behoeve van deze ondersteuning werken we o.a. samen in het Regionaal Platform Omgevingswet met gemeenten, Veiligheidsregio, Omgevingsdienst, provincie, waterschappen en Rijkswaterstaat. We hebben een heldere positie binnen de werkprocessen van gemeenten.

GGD als Crisisdienst

In 2021 hebben we een aantal oefeningen uitgevoerd in het kader van het GGD Rampen Opvangplan, het BHV-plan en het Continuïteitsplan. In 2021 is er een opgeleide Crisiscoördinator bij gekomen een Gezondheidskundig Adviseur Gevaarlijke Stoffen (GAGS), en hebben twee andere medewerkers hun eerste jaar GAGS afgerond. Eind 2022 zijn de piketten GAGS weer ingevuld in Noord-Nederland.

Wat kost het?

1b. Gezondheid beschermen en bevorderen	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Totaal Uitgaven	9.260	9.741	9.984	10.234	10.490
Inwonersbijdrage gemeenten	-2.216	-2.310	-2.368	-2.427	-2.488
Overige Inkomsten	-7.043	-7.431	-7.616	-7.807	-8.002
Totaal Inkomsten	-9.260	-9.741	-9.984	-10.234	-10.490
Saldo Gezondheid beschermen en bevorderen	0	0	0	0	0

Gezondheid: Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden

Het deelprogramma Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden omvat de producten epidemiologie, gezondheidsbevordering en advisering publieke gezondheid.

GGD Groningen ondersteunt gemeenten bij het maken van **integraal lokaal beleid** over gezondheid en een gezonde leefomgeving. De GGD helpt ook bij de implementatie. Het gedachtengoed van positieve gezondheid staat hierbij centraal. De insteek is om de mogelijkheden, veerkracht en eigen regie van mensen te versterken. De GGD verricht eigen **epidemiologisch onderzoek** en **monitoring** van kengetallen. Daarbij wordt gebruikgemaakt van beschikbare relevante (landelijke) data en kennis om **advies op maat** te geven.

Wat willen we bereiken?

Algemeen

GGD en gemeenten geven een steeds bredere invulling aan publieke gezondheid. Gezondheid krijgt steeds meer een plaats binnen verschillende gemeentelijke beleidsplannen (o.a. sociaal domein, omgevingsvisie). Dit sluit aan bij de nieuwe kijk op gezondheid, waarbij gezondheid meer is dan de “afwezigheid van ziekte” en in relatie wordt gezien met sociale factoren en omgevingsfactoren. Door het bevorderen van gezond gedrag, gezonde leefomgeving en in te zetten op preventie blijven mensen langer gezond, kunnen ze langer maatschappelijk participeren. Deze integrale aanpak vraagt duidelijk omschreven doelen en dwarsverbanden met andere beleidsdomeinen zoals jeugd, armoede, economische zaken, veiligheid, sport en onderwijs. GGD Groningen voorziet gemeenten van regionale en lokale gezondheidsdata, adviseert bij het maken en bijstellen van domein verbindend beleid en ondersteunt bij de implementatie daarvan. Deze taak vervullen wij vanuit een onafhankelijk positie, met oog voor het belang van de publieke gezondheid, onze opdrachtgevers en derden.

Monitoring

De resultaten van de landelijk geharmoniseerde Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, die in het najaar 2020 heeft plaatsgevonden, worden voor de zomer van 2021 gepresenteerd aan het bestuur van de GGD. In het najaar van 2021 staan alle resultaten in de dataportal <https://ggdgroningen.incijfers.nl>. De regionale resultaten van de monitor worden besproken en gedeeld met de Groninger gemeenten. Ook gaan we in 2021 verder met de doorontwikkeling van de dataportal. Zo zal de informatie uit Jij en Je Gezondheid ook te vinden zijn in de dataportal. Vanaf begin 2020 heeft GGD Groningen een ‘light’ monitor inricht om de inzet van de middelen ten aanzien van aardbevingscoaches in het aardbevingsgebied na twee jaar te kunnen evalueren. Eind 2021 maken we een eindrapportage waarin we de resultaten presenteren.

Advisering op gemeentelijk beleid en uitvoeringsprogramma's door te anticiperen op nieuwe ontwikkelingen en vragen bij gemeenten

Om gezondheid te bevorderen geeft GGD Groningen advies en ondersteuning aan gemeenten en partners ten aanzien van beleid en bijbehorende uitvoeringsprogramma's. GGD Groningen sluit hierbij aan bij de ontwikkelingen en vraagstukken die landelijk, regionaal en binnen de gemeenten spelen, zoals een brede aanpak van sociaaleconomische gezondheidsverschillen, de vergrijzende samenleving, gezondheid in de Omgevingswet, de ontwikkeling naar gebieds- en wijkgericht werken. Met verschillende partners zoals kennis- en zorg instellingen, zorgverzekeraars, bedrijfsleven, veldpartijen wordt er samen gewerkt. We streven ernaar dat gemeenten de GGD zien als een betrouwbare, onafhankelijke en ‘nabije’ adviseur op het gebied van de publieke gezondheid.

Wat gaan we daarvoor doen?

Advisering

- GGD Groningen adviseert gemeenten over domeinverbindend gezondheidsbeleid en hoe gezondheid meegenomen en bevorderd kan worden in andere beleidsdomeinen, bijvoorbeeld vanuit de Nota Volksgezondheid 2020, het landelijke Preventieakkoord en in het kader van de Omgevingswet. Op deze manier wordt Publieke Gezondheid met andere domeinen binnen de gemeenten verbonden.
- GGD Groningen werkt nauw samen met gemeenten en partners (RUG, UMCG, Aletta Jacobs SPH, provincie, veldpartijen) om het Nationaal preventieakkoord naar de regio Groningen te vertalen- een Regionaal Gezondheidsakkoord 2020-2030. In 2021 blijven wij een belangrijke partner die vanuit haar deskundigheid input levert en een verbindende rol vervuld.
- Op basis van data en kennis wordt samen met de gemeente(n) bepaald welke thema's prioritair zijn. De adviseurs PG sluiten aan bij de speerpunten van de betreffende gemeente. Hierbij adviseren zij domeinoverstijgend en stimuleren zij intersectorale samenwerking.
- GGD Groningen verbetert de kwaliteit van haar advisering en ontwikkelt praktisch toepasbare expertise. Dit doen we door afstemming te zoeken met onze samenwerkingspartners, het wederzijds uitwisselen van kennis en door elkaar te versterken/positioneren in de keten.
- De GGD is partner bij het lectoraat Healthy Ageing publieke gezondheid/ouderen (met aandacht voor monitoren kwetsbare ouderen) en de Aletta Jacobs School of Public Health.
- GGD Groningen participeert actief in landelijke werkgroepen (GGD GHOR NL, RIVM, VWS) en regionale netwerken (o.a. Public Health Kernoverleg).
- Aardbevingsschade heeft een negatief effect op de gezondheid en het welbevinden van de getroffen Groningers. In de jaren 2020 en 2021 wordt het project "Gezondheidsgevolgen aardbevingen" uitgevoerd. Honderden medewerkers van de 7 aangesloten gemeentes krijgen kennis over weerbaarheid bij aardbevingsschade. We monitoren (*light*) het contact van o.a. aardbeving coaches met de inwoners en evalueren de kennisoverdracht naar medewerkers. Daarnaast blijven we actief betrokken bij Groningen perspectief en Leefbaar en kansrijk Groningen.

Monitoring

- De resultaten van de landelijk geharmoniseerde Gezondheidsmonitor Volwassenen en Ouderen, die in het najaar 2020 heeft plaatsgevonden, worden voor de zomer van 2021 gepresenteerd aan het bestuur van de GGD en gemeenten. Voor elke gemeente wordt de data voorzien van duiding en advisering. In het najaar van 2021 staan alle resultaten in de dataportal <https://ggdgroningen.incijfers.nl>. De regionale resultaten van de monitor worden besproken en geduid met de Groninger gemeenten.
- In 2021 gaan we verder met de doorontwikkeling van de dataportal. Zo zal de informatie uit *Jij en Je Gezondheid* ook te vinden zijn op <https://ggdgroningen.incijfers.nl>
- Vanaf begin 2020 heeft GGD Groningen een '*light*' monitor inricht om de inzet van de middelen ten aanzien van aardbevingscoaches in het aardbevingsgebied na twee jaar te kunnen evalueren. Eind 2021 maken we een eindrapportage waarin we de resultaten presenteren.

Gezondheidsbevordering

- Er wordt ingezet op een integrale aanpak van interventies en programma's, waardoor er een effectieve en duurzame verandering volgt en de samenwerkingsketen versterkt wordt.
- GGD Groningen geeft uitvoering aan de speerpunten die door gemeente als prioritair worden aangegeven in het regionaal en lokaal gezondheidsbeleid
- GGD Groningen volgt de laatste ontwikkelingen en trends binnen de publieke gezondheidszorg en weet deze te vertalen- en te verbinden aan (bestaande) programma's en interventies in de gemeente of gemeente-overstijgend, zodat een integrale en intersectorale aanpak gehanteerd wordt.
- GGD Groningen blijft aangesloten bij de Alliantie Nederland Rookvrij – op weg naar een rookvrije generatie. GGD Groningen motiveert en ondersteunt gemeenten om zich aan te sluiten bij de beweging Rookvrije generatie, en de doelen te behalen uit het Nationaal preventieakkoord. GGD heeft zich aangesloten het netwerk Rookvrije Zorg waarin toegewerkt wordt naar een toegankelijk en regio dekkend stopondersteuningsaanbod.

Wat kost het?

1c. Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Totaal Uitgaven	2.800	2.503	1.879	1.926	2.094
Inwonersbijdrage gemeenten	-1.278	-1.331	-1.363	-1.396	-1.431
Overige inkomsten	-432	-444	-545	-560	-573
Totaal Inkomsten	-1.710	-1.775	-1.909	-1.956	-2.004
Saldo voor mutatie in reserves	1.090	728	-30	-30	90
Mutatie reserves	-1.090	-728	30	30	-90
Saldo adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden na mutaties in reserve	0	0	0	0	0

Gezondheid: Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne

Dit deelprogramma omvat de hygiëne-inspecties, die door het team Toezicht en Advies worden uitgevoerd.

Als GGD voeren we **hygiëne-inspecties** uit bij kinderopvanglocaties, tattoo- en piercingsshops, schepen, seksinrichtingen en asielzoekerscentra. Voor een aantal gemeenten voert GGD Groningen sinds 2017 het **toezicht** op de **Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)** uit.

Dit deelprogramma omvat **toezicht** op de **kwaliteit** van **kindercentra** en **gastouderopvang** in opdracht van Groningse gemeenten. Het team Toezicht en Advies houdt toezicht volgens de landelijke kwaliteitseisen op het gebied van het pedagogisch apparaat (waaronder voorschoolse educatie), personeel en groepen, veiligheid en gezondheid, accommodatie en inrichting en de omgang met ouders.

Voor Appingedam, Delfzijl, Loppersum en Het Hogeland voert GGD Groningen sinds 2017 het **toezicht** op de **Wmo** uit en het Westerkwartier is in 2018 aangesloten. We zien toe op en bevorderen de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die gemeenten in het kader van de Wmo inkopen bij zorg- en welzijnsinstellingen. Het kwaliteitstoezicht spitst zich toe op cliënten, personeel en veiligheid. Voor vier gemeenten is het rechtmatigheidstoezicht en het toezicht bij calamiteiten belegd bij GGD Groningen.

Ook worden inspecties uitgevoerd bij seksinrichtingen en asielzoekerscentra volgens landelijke richtlijnen.

Het team Toezicht en Advies voert in opdracht van het ministerie van VWS hygiëne-inspecties uit bij tattoo- en piercingsshops en op schepen in zeehavens.

Wat willen we bereiken?

Kwalitatief goede en veilige opvang voor kinderen, waarborgen van de kwaliteit van Wmo-voorzieningen en signalen en misstanden in kaart brengen. Daarnaast streven we naar veiligheid en hygiënisch werken binnen de doelgroepen waar inspecties worden uitgevoerd.

Wat gaan we daarvoor doen?

Toezicht houden en inspecties uitvoeren volgende wettelijke normen, termijn en vergunningen en uitvoering van de afspraken omtrent het toezicht op WMO-instellingen.

Toezicht kinderopvang. Ook in 2021 worden de kinderopvanglocaties geïnspecteerd conform de kwaliteitsvoorschriften en afspraken met de gemeenten. Naar verwachting zal gemiddeld ongeveer een derde van de gastouders worden geïnspecteerd. In 2019 lag dat percentage nog op 15%. Ook worden de VVE's van een groot aantal gemeenten getoetst op de nieuw vastgestelde toetsingskaders. Ook zullen er weer nieuwsbrieven worden verspreid en bijeenkomsten worden georganiseerd voor ambtenaren kinderopvang en voor houders kinderopvang.

Inspecties asielzoekerscentra. De GGD toetst alle COA-locaties en checkt of deze aan de gestelde hygiëne-eisen voldoen, om het risico op overdracht van infectieziekten te reduceren. Wanneer er nieuwe locaties bijkomen in 2021 zullen daar meerdere inspecties plaatsvinden.

Inspecties seksinrichtingen. Niet alle gemeenten kennen seksinrichtingen, en in een aantal gemeenten waar deze wel operationeel zijn bezoekt het team Toezicht & Advies deze locatie meestal eens per twee of drie jaar inspectie, afhankelijk van de vergunning van de gemeente. Omdat veel locaties in 2020 zijn bezocht zal het aantal inspecties dit jaar weer lager liggen. Indien de Wet regulering prostitutie en bestrijding misstanden seksbranche van kracht is in 2021 zal mogelijk meer inzet gevraagd worden van het Team Toezicht & Advies en van het Team Seksuele Gezondheid.

Toezicht WMO. Het team Toezicht & Advies voert bij de gemeenten Het Hogeland en Eemsdelta het WMO-toezicht nog tot en met 2024 uit. Dat geldt ook voor het calamiteiten- en rechtmatigheidsonderzoek en onderzoek aangaande de ondersteuningsplannen. Mogelijk dat er in 2021 nog een gemeente is die gebruik wil maken van deze diensten.

Hygiëne-inspecties Tattoo & Piercingshops en shops voor Permanente Make-up. In de meeste gemeenten zijn dergelijke bedrijven actief en voert het team Toezicht & Advies eens in de drie jaar een inspectie uit en controleert of de ondernemer voldoet aan de specifieke hygiënevoorschriften. Ook voor aanvraag van een vergunning wordt een bedrijf geïnspecteerd en beoordeeld of ze aan de eisen voldoen.

Inspecties bij zeeschepen. Zeeschepen blijven de havens van Delfzijl en Eemsmond aandoen en doet de GGD, in opdracht van het ministerie van VWS, scheepsinspecties. Hiermee worden de hygiëne, veiligheid en gezondheid bevordert en bewaakt, waardoor het risico op overdracht van infectieziekten wordt gereduceerd. Wanneer de schepen aan de door de World Health Organisation (WHO) gestelde eisen voldoen worden Ship Sanitation Certificates (SSC's) verstrekt.

Wat kost het?

1d. Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Totaal Uitgaven	1.343	1.399	1.434	1.470	1.507
Inwonersbijdrage gemeenten	0	0	0	0	0
Overige Inkomsten	-1.343	-1.399	-1.434	-1.470	-1.507
Totaal Inkomsten	-1.343	-1.399	-1.434	-1.470	-1.507
Saldo Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	0	0	0	0	0

Programma RIGG: Jeugdhulp voor Groninger gemeenten in 2020

De RIGG heeft de opdracht om op het gebied van de jeugdhulp voor de Groninger gemeenten de volgende taakgebieden in te richten en uit te voeren:

1. Inkoop en contractmanagement
2. Advies
3. Monitoring
4. Ondersteuning van de transformatie
5. Ondersteunende taken op het gebied van financiën, administratieve processen en ICT

Wat willen we bereiken?

De afgelopen jaren heeft de RIGG de omslag gemaakt van tijdelijke pioniersorganisatie naar een professionele servicegerichte organisatie, waarbij is gewerkt aan het borgen van sleutelfuncties binnen de RIGG en het op orde brengen van de bezetting. Voor 2021 ligt de focus op de verdere professionalisering van inkoop, contractmanagement, contractbeheer en budgetbewaking, waarbij er meer aandacht zal zijn voor het bewaken van de kwaliteitsaspecten en de sturingsaspecten die in de contracten met jeugdhulpaanbieders zijn vastgelegd. Hierbij zijn een aantal speerpunten:

- De informatievoorziening ten behoeve van de sturing en de beleidsontwikkeling voldoet aan de door het Dagelijks Bestuur PG&Z gestelde eisen.
- Waar nodig zijn nieuwe producten beschreven en ingekocht (conform de Open House inkoopprocedure).
- Het contractmanagement en -beheer geeft inzicht in het functioneren van de keten in de jeugdhulp, van verwijzers via gemeentelijke Toegang tot en met de aanbieders.
- De RIGG overziet verbeteringen in de gehele keten en heeft naar aanleiding daarvan signalen afgegeven, adviezen verstrekt en daarop gemonitord (indien gewenst).

Wat gaan we daarvoor doen?

Inkoop en contractmanagement

In de overeenkomsten met de jeugdhulpaanbieders neemt de RIGG de kwaliteitseisen op die gekoppeld zijn aan de wettelijke eisen, de landelijk opgestelde kwaliteitseisen en de kwaliteitsnormen en beroepscodes van de beroepsgroep. Investerings in de kwaliteit van de jeugdhulp krijgen een richting vanuit de al eerder genoemde transformatie-opdrachten. De RIGG monitort of aanbieders – en andere partijen in de keten - voldoen aan deze eisen door middel van rapportages en (eigen) onderzoek.

Met de inkoop van de jeugdhulp voor 2021 is mogelijk ruim 190 miljoen euro gemoeid.

Advies

De RIGG adviseert breed op verschillende dossiers en onderwerpen aan de verschillende ketenpartners (zoals gemeenten, verwijzers en ketenpartners). Belangrijke dossiers voor 2021 zijn de toegang tot de crisishulp (Spoed voor Jeugd) de uitvoering van de verbeterplannen van de Gecertificeerde Instellingen.

Monitoring

Via PowerBI kunnen gemeenten zelf de lokale analyses maken en beter inzicht krijgen in hun eigen kosten en de actuele stand van zaken. De RIGG heeft de beschikking over de regionale gegevens voor

een regioanalyse. Samen met de gemeenten wordt de inhoud van de monitor en het dashboard verder ontwikkeld.

Ondersteuning van de transformatie

De RIGG heeft vanuit een signaleringspositie een adviesfunctie over de programmering, sturing en ontwikkeling van de jeugdhulp naar zowel bestuur als naar alle individuele gemeenten in de GR PG&Z. Via de transformatieagenda wordt hier invulling aan gegeven. Die transformatie is gericht op een soepel werkend, kwalitatief goed en betaalbaar jeugdhulpstelsel binnen de context van het bredere sociale domein.

In 2021 zal de focus liggen op de verdere uitvoering en doorontwikkeling van deze transformatieagenda, waarin de RIGG een adviserende rol heeft. De RIGG monitort, begeleidt en ondersteunt daarvoor gemeenten en aanbieders waar dat nodig is. Op basis van onderzoek en analyse worden de gemeenten op de hoogte gesteld van de kwaliteit en de omvang van de verleende jeugdhulp en de werking van de gemeentelijke toegang.

Ondersteunende taken op het gebied van financiën, administratieve processen en ICT

Om de inkoop, het contractbeheer en de adviesfunctie te kunnen organiseren is een sluitend administratief systeem nodig, waar alle zorgtoewijzingen binnenkomen en worden geanalyseerd. Daarmee is de ICT niet alleen een belangrijk onderdeel van de bedrijfsvoering van de RIGG, maar ook voor de gemeenten en jeugdhulpaanbieders is de aansluiting van en met de ICT-systemen van belang.

De RIGG organiseert de routes en het knooppunt voor administratieve en financiële processen tussen de Groninger gemeenten en de ruim 270 jeugdhulpaanbieders, waarbij 16.000 cliënten zijn betrokken. Hiervoor wordt door de gemeenten en de RIGG de Suite4Jeugdzorg gebruikt, waardoor een efficiënte en effectieve data-uitwisseling plaatsvindt die basis is voor stuurinformatie.

De RIGG voert het betalingsverkeer en berichtenverkeer uit tussen gemeenten en aanbieders van zorg in natura (ZIN).

Uit bovenstaande zijn als speerpunten in 2021 aan te merken:

- ondersteunen bij de Uitvoeringsagenda en transformatieagenda
- door ontwikkelen contractmanagement en –beheer
- monitoring ten behoeve van de Groninger gemeenten
- doorontwikkeling van de toegang tot de crisishulp
- monitoren/sturen op verbeterplannen van Gecertificeerde Instellingen (GI's).

Wat kost het?

2. RIGG	begroting 2020	begroting 2021	begroting 2022	begroting 2023	begroting 2024
Totaal Uitgaven	3.326	3.079	3.156	3.235	3.316
Bijdrage gemeenten	-2.956	-3.079	-3.156	-3.235	-3.316
Overige inkomsten					
Totaal Inkomsten	-2.956	-3.079	-3.156	-3.235	-3.316
Saldo voor mutatie in reserves					
Mutatie reserve	-370				
Saldo RIGG na mutatie in reserve	0	0	0	0	0

Verplichte paragrafen

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) provincies en gemeenten kent de begroting een aantal verplichte paragrafen. In deze beleidsbegroting zijn de paragrafen weerstandsvermogen, risicobeheersing, bedrijfsvoering en financiering opgenomen. De overige verplichte paragrafen (lokale heffingen, onderhoud kapitaalgoederen, verbonden partijen en grondbeleid) zijn voor de GGD niet relevant en derhalve niet opgenomen.

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het BBV schrijft voor dat in de jaarrekening een beoordeling moet worden gegeven van het weerstandsvermogen. Deze beoordeling geeft aan hoe robuust de begroting is. Een robuuste begroting houdt volgens de BBV-voorschriften in dat niet elke financiële tegenvaller in de begroting dwingt tot bezuinigen. De beoordeling van het weerstandsvermogen bestaat uit de volgende componenten:

- A. de weerstandscapaciteit bestaande uit de middelen en mogelijkheden waarover de gemeenschappelijke regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- B. een inventarisatie van de risico's;
- C. kengetallen om inzicht te krijgen in de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling.

A. Weerstandscapaciteit en beoordeling weerstandsvermogen

De beschikbare weerstandscapaciteit is gelijk aan de algemene reserve. De bestemmingsreserves dienen ter afdekking van geoormerkte incidentele uitgaven en zijn derhalve buiten de risico-afweging voor het weerstandsvermogen gehouden. In de financiële begroting is de aard van de bestemmingsreserve beschreven. Voor de RIGG zijn geen risico's te onderkennen.

Als we de weerstandscapaciteit in relatie tot het risicoprofiel schetsen, kunnen we concluderen dat de algemene reserve voor het **programma Gezondheid** de risico's binnen het programma kan opvangen. Het weerstandsvermogen binnen het programma Gezondheid is gezien de benodigde weerstandscapaciteit krap in evenwicht. Het zijn voor de GGD roerige tijden. De bezuinigingsronde 2019/2020 is nog gaande, waarbij eind 2019 een reorganisatie van de managementstructuur heeft plaatsgevonden. In 2020 wordt een kerntakenopdracht uitgewerkt, die moet uitwijzen of structureel op de inwonersbijdrage 5% kan worden bezuinigd. Meerdere gemeenten hebben facultatieve taken voor 2021 opgezegd. Daarnaast kunnen ook onzekere effecten optreden als gevolg van de verzelfstandiging per 1 januari 2020. Binnen het bestuur is afgesproken dat in 2020 bij elke regulier rapportagemoment een geactualiseerde risicoberekening worden gemaakt om de vermogenspositie goed te monitoren.

Voor het **programma RIGG** bedragen de vrije reserves die tot het weerstandsvermogen gerekend mogen worden per ultimo boekjaar 2019 € 238.000. De resultaatbestemming van 2019 die in de jaarrekening van 2020 wordt verwerkt leidt tot een toename van de algemene reserve naar € 283.000. Er zijn geen risico's te onderkennen voor het programma RIGG. Het weerstandsvermogen binnen het programma RIGG is gezien de benodigde weerstandscapaciteit toereikend.

B. Risico's en ontwikkelingen

De GGD monitort periodiek de risico's voor uitvoering van de GGD-taken in het kader van de P&C- cyclus. Onderstaand overzicht geeft een actueel beeld van de risico's van de GGD. Voor de afdekking van deze middelen zijn geen middelen beschikbaar en dient de weerstandscapaciteit. In deze paragraaf wordt een toelichting gegeven op de risicoparagraaf van het programma gezondheid.

nummer	Financiële risico's	risico-inschatting
1	WGA risico	50.000
2	WW risico	80.000
3	Boventalligheid	130.000
4	Niet realiseren bezuinigingen	100.000
5	Verzelfstandiging	75.000
6	Verborgten kosten	90.000
7	Verminderen en uitname taken	400.000
8	Indexering	100.000
9	Kostendekkendheid forensische geneeskunde	25.000
	Totaal financiële risico's	1.050.000

1. WGA-risico

Risico

De GGD is eigenrisicodragers voor de WIA (Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen). De WIA is de opvolger van de WAO en is een wet die het inkomen van (gedeeltelijke) arbeidsongeschikte werknemers regelt. De GGD heeft zich, in vervolg op de huidige praktijk, niet hiervoor verzekerd. Dit zou ongeveer jaarlijks € 130.000 kosten. Dit betekent dat de GGD zowel financieel als procedureel verantwoordelijk is voor arbeidsongeschiktheidsgevallen. De GGD maakt voor het WGA én WW risico vanuit de huidige bezuinigingsronde € 60.000 structureel vrij. Eind 2020 zal bezien moeten of dit in structurele zin voldoende is.

Voor vijf thans langdurig zieke medewerkers speelt bij de verzelfstandiging het risico van arbeidsongeschiktheid. Het risico ten aanzien van deze medewerkers is op € 100.000 ingeschat. De gemeente groningen neemt hier in het kader van de verzelfstandiging de helft met een maximum van € 50.000 incidenteel opgevangen door de gemeente Groningen. Het meerdere is voor rekening van de GGD. Dit risico wordt op € 50.000 incidenteel geschat.

Kans

De mogelijkheid dat het risico zich de komende jaren voordoet wordt op 100% geschat. Het incidentele risico is daarmee € 50.000.

Beheersmaatregelen

Monitoren van het risico om niet te verzekeren.

2. WW-risico

Risico

De rekening van het UWV voor medewerkers die na 1 januari 2020 in de WW komen en een WW-uitkering ontvangen komt ten laste van de GGD. De GGD heeft hier geen budget voor. De GGD werkt voor tijdelijke opdracht in de regel met tijdelijke aanstellingen. Indien een aanstelling niet wordt verlengd door krimp van de vraag is er een potentieel WW-risico. Dit incidentele risico

wordt ingeschat op € 40.000 per medewerker, waarbij wordt uitgegaan van 2 medewerkers. Het zou goed zijn om structureel ruimte in de begroting te creëren voor 1 medewerker.

Kans

De claim op het weerstandsvermogen is € 80.000. Hiermee kan het risico voor 2 medewerkers voor een jaar worden opgevangen.

Beheersmaatregelen

De GGD zal tijdelijke opdracht of de flexibele schil minder met tijdelijke contracten moeten invullen en meer met een constructie via pay roll of externe inhuur.

3. Risico boventallige medewerkers

Risico

Door de 'schone lei-afpraak' tussen de gemeente Groningen en de GGD bij de verzelfstandiging zijn er begin 2020 geen boventallige medewerkers. Ervaring van de afgelopen jaren leert dat de situatie van boventalligheid of medewerkers, die op een ander spoor komen door veranderende werkzaamheden gemiddeld 2 medewerkers op jaarbasis zijn. Het incidentele risico wordt geraamd op € 65.000 per medewerker.

Kans

De claim op het weerstandsvermogen is € 130.000. Hiermee kan het risico voor 2 medewerkers voor een jaar worden opgevangen.

Beheersmaatregelen

Boventallige medewerkers worden zo snel mogelijk opgenomen in een herplaatsingstraject. Eens per kwartaal wordt de voortgang van het traject geëvalueerd. Als er sprake is van onvoldoende voortgang wordt binnen twee jaar een ontslagtraject ingezet.

4. Risico later realiseren van de bezuinigingen

Risico

De te realiseren bezuiniging in de bezuinigingsronde 2019/2020 bedraagt € 1 mln. Van de geplande bezuinigingen is in 2019 voor € 170.000 niet gerealiseerd en doorgeschoven naar 2020. De te realiseren bezuiniging voor 2020 is € 400.000. Hier is ook een risico op vertraging in de realisatie. Het doel van de bezuiniging was om enige budgetruimte vrij te maken voor onvoorziene situaties. Deze ruimte wordt nu gebruikt voor niet-voorziene uitgaven die bij de verzelfstandiging naar voren zijn gekomen.

Kans

De bezuinigingen zijn ingeboekt. Het niet halen van de bezuiniging komt terug in de overschrijding en daarmee in het resultaat. Het risico wordt op € 100.000 ingeschat, wat als claim op het weerstandsvermogen is meegenomen.

Beheersmaatregelen

De bezuinigingen vinden plaats in projectvorm en worden periodiek gemonitord. Mocht de realisatie niet haalbaar blijken wordt alternatieve bezuinigingsmogelijkheden gekeken.

5. Risico verzelfstandiging

Risico

Nu de GGD is verzelfstandigd, is ook duidelijk geworden dat op een aantal bedrijfsvoeringsonderdelen beter moet worden gestuurd. Ook zullen de ICT- en facilitaire kosten moeten worden teruggebracht door de aantallen te verlagen en kosten meer door te rekenen naar de gebruiker. Uitbreidingen en nieuwe ontwikkelingen kunnen alleen worden gerealiseerd indien er structurele middelen beschikbaar komen. Bij de verzelfstandiging kwam naar voren dat op de bedrijfsvoering gestuurd moet worden door voor 2020 een overschrijding van € 235.000 en voor 2021 een overschrijding van € 180.000 terug te brengen.

Kans

Door de afbouwregeling wordt de kans, dat de overschrijding in 2020 optreedt op 25% ingeschat en in 2021 op 50%. Dit brengt het incidentele risico voor de GGD op afgerond € 150.000. Aangezien de GGD ook stuurt op dit (incidentele) risico wordt de kans dat het risico zich voordoet op 50% of € 75.000 geschat.

Beheersmaatregelen

Projectmatig wordt gestuurd op het terugbrengen van deze uitgaven en het efficiënter inrichten van deze werkprocessen.

6. Risico verborgen kosten

Risico

Bij de verzelfstandiging is gebleken dat vooral van HR-gerelateerde budgetten zoals werving en selectie, opleidingen, arbodienst, arbohulpmiddelen, IZA bedrijfszorg, eigenrisicodragerschap etc. niet meer is terug te halen of en in welke mate deze budgetten oorspronkelijk bij de vorming van het SSC Groningen zijn overgeheveld en daarmee onderdeel uitmaakt van het beschikbare overheadbedrag. Er is binnen het beschikbare overheadbudget € 81.000 vrijgemaakt. Er kan echter niet worden uitgesloten dat hier verborgen kosten zijn gemist en deze in latere jaren alsnog naar voren komen. Het effect van verborgen kosten was € 180.000. De inschatting is dat het risico van verborgen kosten de komende jaren ook € 180.000 is en de kans dat dit ook optreedt 50% is. Het risico is daarmee zowel incidenteel als structureel € 90.000.

Kans

De inschatting is dat het risico van verborgen kosten de komende jaren ook € 180.000 is en de kans dat dit ook optreedt 50% is. Het risico is daarmee zowel incidenteel als structureel € 90.000.

Beheersmaatregelen

Monitoren en bewaken van uitgaven. Eigenaarschap van de uitgaven beoordelen en kijken naar de mogelijkheden om kosten door te berekenen.

7. Risico taakuitname en verminderen contracten derden

Risico

Dit risico houdt in dat gemeenten en/of derden contracten met de GGD opzeggen of verlagen. De GGD zal dan de capaciteit moeten verlagen of verschuiven en de overhead naar rato moeten verlagen. Ingewikkeld is dat de GGD niet zonder meer binnen het personeelsbestand kan

schuiven. Ook heeft de overhead vooral een vast karakter. Gezien de opzeggingen en verlagingen van de laatste jaren is de GGD minder flexibel geworden om nieuwe taakuitnames op te vangen.

Facultatieve taken

De totale omvang van de facultatieve taken van de GGD is ca. € 5,7 mln. De dienstverlening tussen de deelnemende gemeenten en de GGD wordt met dienstverleningsovereenkomsten afgestemd en vastgelegd. De deelnemende gemeenten hebben voor 2021 voor ca. € 0,6 mln. aan taken opgezegd. Gezien de opzeggingen van de afgelopen jaren, is het gemiddelde € 0,3 mln. per jaar. Deze omzet is voor 2/3 primair personeel en voor 1/3 overhead. De frictieregeling is in 2019 bijgesteld om vooral de structurele teruggang in overhead tijdelijk op te kunnen vangen. Als dit tempo echter doorgaat komt er een punt dat de overhead structureel niet meer is terug te brengen of tijdelijk is op te vangen met de frictieregeling.

Wettelijke taken

De GGD heeft opdracht gekregen van de deelnemende gemeenten om door middel van een kerntakendiscussie € 750.000 structureel te bezuinigen op de wettelijke taken, die in solidariteit zijn gefinancierd vanaf 2022 en indien mogelijk vanaf 2021. Er staat druk op het zo snel mogelijk realiseren van deze bezuiniging. Dit betekent dat de GGD op de primaire- en overheadfuncties moet afbouwen. Het risico van frictie en vertraging in de realisatie van de bezuiniging is groot.

Taken voor derden

In de exploitatie wordt rekening gehouden met inkomsten voor detacheringen, opdrachten en subsidies bij externe partijen. Er worden jaarlijks afspraken verlaagd, veranderd of opgezegd. Ook worden nieuwe afgesloten. In 2018 heeft het grootste wijziging plaatsgevonden, toen het contract met het COA (TBC) aanzienlijk is verlaagd (€ 1,2 mln.) door minder instroom asielzoekers. Het risico wordt op € 100.000 ingeschat.

Kans

Voor de inschatting van de kans dat bovengenoemde risico's optreden is geen theorie. Het totaal van het becijferde structurele risico's is € 1,15 mln.

- Gezien de maatregelen ten aanzien van de facultatieve taken is de kans dat dit risico extra incidentele effecten vooral aanwezig bij de overhead. De claim op het weerstandsvermogen is daarmee 1/3 van € 0,3 mln. (€ 100.000)
- In het gunstige scenario is het incidenteel risico € 250.000, namelijk het aandeel van de overhead in de taakstelling.
- Ten aanzien van de opdrachten met derden is de inschatting, dat dit risico zich 1 keer in de 2 jaar zich voordoet. De claim op het weerstandsvermogen is derhalve 50% van € 100.000 (€ 50.000).

Beheersmaatregelen

Het risico van taakuitname is vooral gelegen in de overhead en medewerkers primair proces, die 1 op 1 zijn verbonden aan de opdracht. Indien dat laatste niet het geval is kan met natuurlijk verloop de afname voor een deel worden opgevangen. Ook wordt op het moment van taakuitname bekeken of medewerkers zo snel mogelijk ingezet kunnen worden op formatieplaatsen die nog niet bezet zijn of

die vrijkomen. In het geval van herplaatsing worden medewerkers binnen twee weken in een herplaatsingstraject geplaatst.

Bij grotere uitname van taken bestaat het risico dat de vaste overhead moet krimpen. Het gaat hierbij om onder andere de huisvesting en ICT. In de afspraken met de gemeente Groningen is vastgelegd dat een bezuiniging op de overhead ook effect heeft op de service level agreements met de gemeente.

8. Risico indexering

Risico

De loon en prijsindexering wordt vooraf ingeschat. Achteraf blijkt vaak dat de indexering te laag is ingeschat. Dit wordt structureel een jaar later hersteld, maar niet met terugwerkende kracht. Incidenteel is er een nadeel in het jaar dat de indexering te laag bleek ingeschat. In 2019 is alleen het nadeel van dit risico op de lonen al € 200.000. Dit risico is ook voor 2020 aangehouden. Het terugwerkende krachteffect op de inkooprijzen was in 2019 en 2020 ook meer dan 1%.

Kans

De kans dat dit risico optreedt is 100%. Bij de jaarrekening 2019 is dit effect opgevangen door de ruimte in de raming van lonen, als gevolg van vervanging van medewerkers in de uitloopschaal en vertraging in de vervangingen. De kans dat het risico zich voordoet is daarmee teruggebracht tot 50%. De claim op het weerstandsvermogen is daarmee € 100.000.

Beheersmaatregel

De index op de inkooprijzen wordt in 2021 voor het eerst gelijkgesteld aan het index op de lonen (i.c. 2,5%).

9. Risico kostendekkendheid forensische geneeskunde

Risico

De kostendekkendheid van de forensische geneeskunde staat onder druk. De productie omzet van deze exploitatie is normaliter ca. € 560.000, waarvan € 350.000 vanuit het Politie-contract en het restant hoofdzakelijk uit de lijkschouw voor gemeenten. De vaste kosten liggen hoger. Het risico is, dat afhankelijk is van de omvang van de productie is ongeveer € 50.000.

Punt is dat het contract met de Politie vastligt en niet kan worden aangepast tot de nieuwe aanbesteding (vermoedelijk per 2021).

Het risico ten aanzien van de aanbesteding van de medische arrestantenzorg door de Politie is actueel. Het risico is dat € 0,2 mln. aan omzet bij een aanbesteding (vanaf 2021) kan vervallen. Dit betekent ook iets voor de (kostendekkendheid van de) dienstverlening in het kader van de lijkschouw aan gemeenten. Naar verwachting ontstaat hierover begin 2020 meer duidelijkheid. Het omzetriskico van het wegvallen van deze taak is deels bij punt 7 meegenomen. Dit zal echter ook consequenties hebben voor de tarifiering en uitvoering van de lijkschouw aan gemeenten.

Kans

De kans dat bovengenoemde risico's optreden wordt geschat op 50%. Het risico bedraagt daarmee € 25.000.

Beheersmaatregelen

Op de productie kan niet worden gestuurd. De beheersmaatregel is dat de uitgaven goed worden gemonitord.

10. Exit-risico

De GGD heeft SLA's met de gemeente Groningen afgesloten voor een periode van 5 jaar. De GGD heeft de mogelijkheid om na 3 jaar de SLA's op te zeggen en op een andere manier de overhead te organiseren. Deze exit betekent de definitieve ontvlechting van de gemeente Groningen. Dit betekent dat tegen die tijd een business-case moet worden opgesteld rond deze veranderende bedrijfsvoering. Deze exit zal gepaard gaan met incidentele kosten. Het restant van de reserve verzelfstandiging zal hiervoor worden aangehouden om deze exit incidenteel op te vangen.

In structurele zin is er een risico ten aanzien van de korting van € 300.000 op de overhead, waarmee de gemeente Groningen nu de GGD compenseert voor hogere BTW kosten op de (door Groningen) geleverde overhead. Indien de GGD geen overhead meer afneemt van de gemeente is er een risico dat deze compensatie vervalst. Vanaf 2020 zal de GGD al inclusief BTW moeten begroten voor nieuwe overheadposten. Dit risico zal zich vanaf 2024 voordoen.

C. Kengetallen ter ondersteuning van de beoordeling van de financiële positie

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans en kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van de gemeenschappelijke regeling. In het BBV is voorgescreven dat de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat: netto schuldquote, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. Hieronder wordt per kengetal weergegeven welke verhouding het betreft.

De **netto schuldquote** weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Bij de berekening van dit kengetal voor de begroting is een raming gemaakt.

De **solvabiliteitsratio** geeft inzicht in de mate waarin de gemeenschappelijke regeling in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal.

De **structurele exploitatieruimte** vergelijkt de structurele baten en structurele lasten met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten (waaronder rente en aflossing) te dekken. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (zie artikel 17, onderdeel c, van het BBV) en wordt uitgedrukt in een percentage.

Financiële kengetallen	2020	2021	2022	2023	2024
netto schuldquote	6%	3%	4%	4%	4%
solvabiliteitsratio	11%	8%	8%	8%	8%
structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%	0%	0%

Financiering

De GGD financiert haar investeringen in beginsel uit eigen middelen. Wanneer de eigen middelen ontoereikend zijn kan voor investeringen aanvullende financiering worden aangetrokken. De GGD beheert haar middelen sinds 1 januari 2020 zelf en heeft een bankrekening bij de schatkist geopend. De middelen van de RIGG worden door de gemeente Groningen beheert. Eventuele overtollige middelen van de RIGG zullen via de gemeente Groningen bij de schatkist worden aangehouden. In deze paragraaf wordt ten aanzien van de kasgeldlimiet en renterisiconorm dan ook alleen ingegaan op de financieringspositie van de GGD.

In 2012 heeft het bestuur besloten om via de gemeente Groningen een lening aan te trekken ter waarde van € 1 miljoen. De lening wordt gebruikt om de vervanging van een Mobiele Röntgen Unit (MRU) voor de TBC-bestrijding in Groningen, Drenthe en Friesland te financieren. De aanschaf heeft plaatsgevonden in het tweede kwartaal van 2013. De lening is halverwege 2013 geëffectueerd.

Kasgeldlimiet

Voor 2021 is de exploitatie van de GGD begroot op € 32,3 miljoen. De toegestane kasgeldlimiet is hierdoor € 2,6 miljoen, namelijk 8,2% van het exploitatie totaal. Het uitgangspunt is dat een eventueel financieringstekort, binnen de kasgeldlimiet, zoveel mogelijk met kort geld (lagere rente) wordt gefinancierd, totdat lang geld goedkoper wordt aangetrokken. Op basis van de liquiditeitsprognose wordt de kasgeldlimiet onderschreden.

Berekening kasgeldlimiet	2020	2021	2022	2023	2024
1. toegestane kasgeldlimiet					
in procenten van de grondslag	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%	8,20%
in bedrag	2,6	2,6	2,6	2,7	2,8
2. Omvang vlottende schuld	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
3. Vlottende middelen	2,5	1,6	1,6	1,6	1,5
Toets kasgeldlimiet					
4. Totaal netto vlottende schuld (2-3)	-1,5	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5
Toegestane kasgeldlimiet	2,6	2,6	2,6	2,7	2,8
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	4,1	3,3	3,3	3,3	3,3

Conclusie: Er wordt in de periode 2020-2024 voldaan aan de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

De Wet Fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter dan of gelijk aan 1 jaar. Van renterisico is sprake als er onzekerheid bestaat rond toekomstige renteniveaus.

Deze situatie doet zich op de volgende momenten voor:

- bij variabel rentende leningen;
- indien een toekomstige financieringsbehoefte nog niet afgedekt is;
- bij naderende renteaanpassingen van leningen.

Het doel van de renterisiconorm is om op de lange termijn niet afhankelijk te zijn van het renteniveau in een bepaald jaar. Met de norm bevordert de Wet Fido een solide financieringswijze op openbare lichamen en levert een bijdrage aan de uitstekende kredietwaardigheid van openbare lichamen op de kapitaalmarkt. Jaarlijks mogen de renterisico's niet hoger zijn dan 20% van het lastentotaal van de begroting bij aanvang van het boekjaar. In onderstaande tabel wordt de norm afgezet tegen de feitelijke situatie.

Berekening renterisiconorm (in mln.)	2020	2021	2022	2023	2024
1. Rente herziening					
2. Betaalde aflossing	0,1	0,1	0,1	0,1	1,1
3. Renterisico (1+2)	0,1	0,1	0,1	0,1	1,1
4. Begrotingstotaal	31,4	32,3	32,3	33,1	34,1
5. Vastgesteld percentage	20%	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (4*5)	6,3	6,5	6,5	6,6	6,8
Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	6,2	6,4	6,4	6,5	5,7

Conclusie: Er wordt in de periode 2020-2024 voldaan aan de renterisiconorm.

Bedrijfsvoering

Met ingang van 1 januari heeft de GGD een eigen uitvoerend apparaat voor de bedrijfsvoering. Een deel van de bedrijfsvoering wordt nog afgenomen van de gemeente Groningen. De GGD en de gemeente Groningen hebben hierin een Service Level Agreement (SLA) afgesproken over gemaakt. De SLA richt zich op:

1. **Huisvesting.** De GGD blijft vooralsnog gebruikmaken van de locatie aan het Hanzeplein.
2. **Facilitaire dienstverlening.** De GGD blijft vooralsnog gebruik maken van de dienstverlening van de gemeente Groningen.
3. **ICT.** De GGD blijft op basis van de besluitvorming bij de verzelfstandiging gebruikmaken van de kantoorautomatisering van de gemeente Groningen.
4. **Inkoopondersteuning** voor advies bij inkooptrajecten en begeleiding van aanbestedingen.
5. **Juridische advisering** bij de afhandeling van klachten en inzet van de Functionaris Gegevensbescherming.
6. **Specialistisch HRM advies** op gebied van Arbo, arbeids-juridische vraagstukken, sociale zekerheid en pensioenen en mobiliteit.
7. **Beheer verzekeringen**

Een adequate bedrijfsvoering van de uitvoeringsorganisatie is van belang om de beleidsdoelstellingen en ambitie als beschreven in het koersdocument 'Publieke gezondheid in de regio Groningen: ontwikkelperspectief 2017-2020' te realiseren. GGD Groningen transformeert naar een open, innovatieve organisatie, die de werkrelatie met gemeenten en andere opdrachtgevers wil aanhalen, meer klantgericht gaat werken, een meer zichtbare netwerkpartner wordt en zijn werk effectief en efficiënt wil doen. Hieronder wordt derhalve kort een aantal speerpunten en ontwikkelingen beschreven van de bedrijfsvoering van de GGD.

Doorontwikkeling bedrijfsvoering na verzelfstandiging

Het proces om tot de verzelfstandiging te komen bracht een aantal aandachtspunten naar voren ten aanzien van de bedrijfsvoering, zoals vermeld. In het AB besluit van 13 december 2019. Dit zijn vooral verbeterpunten om tot herinrichting en digitalisering van het bepaalde bedrijfsvoeringsprocessen om een overschrijding op de uitgaven te voorkomen.

- Het betreft de bedrijfsprocessen ten aanzien postbezorging (portokosten), folders en communicatiemateriaal (reprokosten), sturing op aantal noodzakelijke ICT hulpmiddelen.
- Huisvesting locaties in de regio. Eenduidige gedragslijn ten aanzien van de toerekening van de kosten naar de regio.
- Grip op verborgen kosten.

In het besluitpunt is om deze doorontwikkeling te kunnen maken voor 2020 en 2021 een afbouwregeling met de gemeente Groningen afgesproken.

Vanaf 2021 is een taakstelling opgenomen om deze uitgaven structureel op te kunnen vangen.

Huisvesting

De GGD beziet de huidige uitwerking in het licht van samenwerking met de Veiligheidsregio Groningen. Momenteel wordt de mogelijkheid onderzocht tot gezamenlijke huisvesting, te realiseren op een termijn van drie tot vijf jaar. Zodra er een concreet perspectief is op gezamenlijke huisvesting zal samen met de Veiligheidsregio een business case worden opgesteld rond de bedrijfsvoering.

HRM

De medewerkers geven met hun inzet de kwaliteit van het GGD-product vorm. Continue aandacht is daarmee vereist voor de kennis en vaardigheid van onze medewerkers, zodat zij vanuit hun professionele kracht de gemeenten en inwoners zo goed mogelijk kunnen bedienen. Naast persoonlijke ontwikkeling is ook teamontwikkeling hierin belangrijk. Hiervoor is gerichte (bij)scholing en ondersteuning nodig. Hierin zal geïnvesteerd worden. In 2021 gaat de GGD het in 2020 geselecteerde functiewaarderingssysteem tot uitvoering brengen.

Organisatieontwikkeling

Dienstverleningsovereenkomsten

Het aangaan van Dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) tussen de gemeenten en GGD Groningen heeft als doel om de relatie opdrachtgeverschap en opdrachtnemerschap te verstevigen. Hiermee wordt de kwaliteit en kwantiteit van de dienstverlening continu onderwerp van gesprek. In 2020 moet dit een vast onderdeel van het GGD-bedrijfsvoeringsproces zijn. Een belangrijk ontwikkelpunt van de GGD in deze is het aanleveren van monitorgegevens. In 2021 gaan we verder met de vervolmaking van de DVO's en de stuurinformatie.

Kwaliteitsmanagementsysteem

In 2018 is op basis van het project 'Invoering kwaliteitsmanagementsysteem' het HKZ-certificaat behaald. Met de basis op orde zal het proces om tot de certificering te komen ook in 2021 worden voortgezet.

Bedrijfsvoering

De GGD maakt sinds 1 januari 2020 voor de financiële en personele bedrijfsprocessen gebruik van één geïntegreerde applicatie.

Academisering

Academisering is de komende jaren een speerpunt voor GGD Groningen. Doel is om onderzoek, opleiding en praktijk sterker met elkaar te integreren. In samenwerking met de kennisinstellingen om ons heen gaan we meer doen aan toegepast onderzoek, met als doel om de toegevoegde waarde van de GGD te verhogen.

Elektronisch Kind Dossier (EKD)

In 2020 is de keuze gemaakt om de huidige applicatie door te ontwikkelen met de bestaande leverancier. Ook is er een start gemaakt met het verbeteren van de digitale dienstverlening. Daartoe worden de werkprocessen onder de loep genomen.

Daarnaast is de GGD per 1 juli 2020 wettelijk verplicht tot het geven van inzicht in het EKD. Een duurzame oplossing daarvoor wordt gecombineerd met de wens tot verbeteren van de digitale dienstverlening.

GroeiGids app

Deze app maakt onderdeel uit van de GroeiGids; de gelijknamige website ondersteunt (aanstaande) ouders bij de ontwikkeling, gezondheid en opvoeding van hun kind. Dit biedt ouders de mogelijkheid om tijdens de contactmomenten met de JGZ zelf meer regie te nemen. Vanaf maart 2020 is de app geïmplementeerd in het primaire werkproces.

Monitorgegevens

Om de afspraken die in de Dienstverleningsovereenkomsten gemaakt worden te kunnen monitoren, zijn gegevens noodzakelijk. Hiervoor is een set (prestatie) indicatoren ontwikkeld. Deze gegevens dragen er aan bij dat zowel de gemeenten als de GGD kunnen (bij)sturen. In 2021 wordt verder gewerkt aan optimalisatie van de monitoringsgegevens.

Algemene Verordening Gegevensverwerking (AVG)

Met de komst van de AVG moet GGD Groningen kunnen aantonen dat zij aan de wettelijke vereisten voldoet (accountability). Deze verantwoordingsplicht houdt in dat de GGD met behulp van documenten moet kunnen aantonen dat zij passende technische en organisatorische maatregelen heeft genomen om te waarborgen dat de verwerkingen in overeenstemming met deze verordening worden uitgevoerd. Om de GGD te ondersteunen bij de voorbereiding op AVG is een privacy-officer aangesteld en een privacy-team ingesteld. De bescherming van persoonsgegevens is onderdeel van de bedrijfsvoering. De GGD maakt gebruik van de FG van de gemeente Groningen.

Archivering

De GGD wil het archiveren weer tot het wettelijk niveau herstellen. Onder regie van de gemeente Groningen wordt in 2020 middels een uitvoeringsplan gekomen tot een inrichting van de archieftaken binnen de GGD.

Communicatie

In 2020 heeft de GGD haar eigen Intranet "GGD Insite" gekregen. GGD Insite blijft zich ontwikkelen tot een optimaal protaal dat toegang geeft tot alle digitale selfservice voor interne services.

Kengetallen

We verwachten voor 2021 dat de omvang van de formatie ca. 300 fte zal zijn bij 430 medewerkers. Het streefcijfer voor ziekteverzuim is 4,5 % en voor de meldingsfrequentie 1.

Deel II

Financiële begroting

Meerjarenbegroting 2021-2024

Programma	baten of lasten	Programma- onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Gezondheid	lasten	Gezond en Veilig Opgroeien	17.816	18.455	18.865	19.337	19.820
		Gezondheid beschermen en bevorderen	9.260	9.741	9.984	10.234	10.490
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	2.800	2.503	1.879	1.926	2.094
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	1.343	1.399	1.434	1.470	1.507
		Lasten Programma Gezondheid	31.219	32.098	32.162	32.967	33.911
RIGG	lasten	RIGG	3.326	3.079	3.156	3.235	3.316
Totaal lasten programma's			34.545	35.177	35.318	36.202	37.227
Gezondheid	baten	Gezond en Veilig Opgroeien	-17.766	-18.405	-18.865	-19.337	-19.820
		Gezondheid beschermen en bevorderen	-9.260	-9.741	-9.984	-10.234	-10.490
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	-1.710	-1.775	-1.909	-1.956	-2.004
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	-1.343	-1.399	-1.434	-1.470	-1.507
		baten Programma Gezondheid	-30.079	-31.320	-32.192	-32.997	-33.821
RIGG	baten	RIGG	-2.956	-3.079	-3.156	-3.235	-3.316
Totaal baten programma's			-33.035	-34.399	-35.348	-36.232	-37.137
Saldo programma's			1.510	778	-30	-30	90
Overhead		Incidenteel	164	15	20	0	0
Algemene dekkingsmiddelen		Algemene dekkingsmiddelen					
Vennootschapsbelasting		Vennootschapsbelasting					
Onvoorzien		Onvoorzien					
Reserve-mutaties		Programma Gezondheid	-1.304	-793	10	30	-90
		Programma RIGG	-370				
		Totaal	0	0	0	0	0

Lasten 2021

Programma Gezondheid

In de PG&Z werden tot 2020 geen GGD-activiteiten uitgevoerd. Het personeel van het primair proces was in dienst van de gemeente Groningen. Dit gold ook voor de overhead van de GGD. Bij de verzelfstandiging in 2020 is het personeel van het primair proces in dienst van de PG&Z gekomen en is de GGD onder eigen verantwoordelijkheid de overheadtaken uitvoeren.

De percentages overhead verhouden zich tot de streefpercentages. De streefpercentages zijn 20% overhead t.o.v. de omzet respectievelijk 33% overhead t.o.v. de loonkosten primair proces.

Exploitatie GGD Groningen	2021
Loonkosten primair proces	20.661
Overige kosten primair proces	4.781
Overhead	6.671
Totaal kosten	32.113
Inwonerbijdrage	16.377
Overige inkomsten	14.943
Mutatie reserves	793
Totale baten	32.113
Overhead % totale omzet	20,8%
Overhead % Loonkosten	32,3%

Programma inkoop jeugdhulp

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage RIGG	Bedrag
begroting 2020	2.956.353
indexatie 2021 4,16%,	122.879
begroting 2021	3.079.232

De begroting van de RIGG is verhoogd met de indexatie als opgenomen in bijlage 1 van de ontwerpbegroting.

Het programma omvat de inkoopfunctie van de Groningse gemeenten. Het personeel is in dienst van de gemeente Groningen. Dit geldt ook voor de overhead. Ten aanzien van de overhead en het personeel liggen afspraken vast tussen de RIGG en de gemeente Groningen. De kosten zijn niet toe te rekenen naar een directe kernactiviteit. De kernactiviteit van de RIGG betreft een overheadtaak. De werkzaamheden van de RIGG zijn in de beleidsbegroting nader omschreven.

Baten 2020

Omschrijving baten	Bedrag
Inwonersbijdrage gemeenten GGD	16.377
Facultatieve taak : wettelijke taak	2.477
facultatieve taak : Niet wettelijke taak	5.401
Doeluitkeringen	2.846
Overige inkomsten	4.219
Bijdrage RIGG	3.079
totaal	34.399

De bijdrage van de gemeenten in de kosten van de GGD is bepaald op basis van het aantal inwoners per 1 januari 2019 op basis van de cijfers van het CBS. De huidige inwonersbijdrage is verdeeld over de deelprogramma's. Uitgangspunt is daarbij dat elk programma naar evenredigheid (33% van de loonkosten) aan de overhead bijdraagt. De uitsplitsing in de facultatieve taken komt terug in de DVO's per gemeente.

De doeluitkeringen betreft de subsidies voor Sense, Jong Leren Eten en artsen in opleiding. De overige inkomsten betreft vooral Reizigersadvisering (€ 1,3 mln.), Tuberculosebestrijding (€ 1,1 mln.), dienstverlening GHOR (€ 0,5 mln.) en forensische geneeskundige taken voor derden (€ 0,4 mln.).

Voor de kosten van de bedrijfsvoering RIGG respectievelijk voor de solidaire uitgaven jeugdhulp is de gemeentelijke bijdrage gebaseerd op het aandeel rijksbudget voor de jeugdhulp. Voor de jaren 2019 en 2020 is dit het gemiddelde aandeel over de jaren 2015 tot en met 2018. Voor 2021 en verder heeft de RIGG het voorstel om dezelfde sleutel te hanteren en overeenkomstig de gemeenschappelijke regeling aan te passen.

Ontwikkeling Inwonersbijdrage 2021	GGD	RIGG	Totaal
Inwonerbijdrage 2020	15.723.075	2.956.353	18.679.428
Indexatie 2020	653.520	122.879	776.399
Inwonerbijdrage 2021	16.376.595	3.079.232	19.455.827
Bedrag per inwoner	€ 28,04	€ 5,27	€ 33,32

Bijdrage gemeenten	GGD	RIGG	Totaal
Eemsdelta	1.291.390	273.744	1.565.134
Groningen	6.486.224	1.029.079	7.515.303
Het Hogeland	1.342.904	249.418	1.592.322
Midden Groningen	1.707.766	378.130	2.085.896
Oldambt	1.069.236	242.336	1.311.572
Pekela	342.512	90.837	433.349
Stadskanaal	891.446	215.238	1.106.684
Veendam	770.919	187.833	958.752
Westerkwartier	1.767.553	296.838	2.064.391
Westerwolde	706.645	115.779	822.424
Totaal	16.376.595	3.079.232	19.455.827

Indexatie

De indexatie voor 2021 bedraagt 4,16 %. In bijlage 1 is de totstandkoming van de indexatie 2021 opgenomen. In de jaren na 2021 wordt een index gehanteerd van 2,5%; deze index sluit aan bij de huidige verwachtingen voor die komende periode.

Aantal inwoners

Het aantal inwoners van de Groninger gemeenten per 1 januari 2019 (583.990) op basis van de cijfers van het CBS (Statline).

Afname en opzeggen van niet wettelijke taken

Gemeenten kunnen vóór 31 december 2019 aangegeven welke niet-wettelijke GGD-taken per 1 januari 2021 worden opgezegd of verminderd. Van de onderstaande gemeenten in de tabel is in december berichten ontvangen. Momenteel vindt afstemming met de gemeenten plaats over de opzeggingen en de consequenties ten aanzien van frictiekosten of mogelijk andere inzet door de GGD. Als alle gesprekken zijn afgerond zullen de uitkomsten in het bestuur worden gedeeld, voorzien van een begrotingswijziging. De uitkomsten worden derhalve op een later moment verwerkt in 2021.

Gemeente	Opdracht	Bedrag 2020
Appingedam	OGGZ-coördinatie	24.007
Delfzijl	OGGZ-coördinatie	62.315
Loppersum	OGGZ-coördinatie	22.932
Stadskanaal	Zorgspecialisten in het primair onderwijs	91.351
Midden Groningen	Coördinatie in het preventieve veld gericht op jeugd	48.349
Hogeland	Zorg voor Jeugd coördinatie	43.415
Groningen	Extra inzet Verpleegkundigen Primair onderwijs	145.279
Groningen	Stevig ouderschap	28.464
Groningen	Ten Boer: inzet De Deel	15.706
Groningen	Ten Boer : Uitvoering gezondheidsbeleid	21.613
Groningen	Ten Boer: Beleid	14.533
Groningen	Coördinatie Kindermishandeling 0,22 fte	23.987
Groningen	Ten Boer: beleid activiteitenbudget	5.178
Groningen	Flexibel innovatie budget	31.065
	Totaal	578.194

Mutatie reserves

Exploitaties onderdeel	Mutatie bestemmings reserves	2020	2021	2022	2023	2024
Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	Gezondheidsprofielen	-90	30	30	30	-90
Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	Project Gezondheidsrisico aardbevingen	-1.000	-758			
Overhead incidenteel	Verzelfstandiging GGD	-149				
Overhead incidenteel	Organisatie ontwikkeling	-15	-15	-20		
Overhead incidenteel	Managementinformatie	-50	-50			
	Totaal GGD	-1.304	-793	10	30	-90
RIGG	Koppeling gemeentelijke systemen	-70				
RIGG	Spoed voor jeugd	-300				
	Totaal RIGG	-370	0	0	0	0
	Totaal mutaties bestemmingsreserves	-1.674	-793	10	30	-90

Bij de uiteenzetting van de financiële positie - overige balansposten - is het verloop van de reserves zichtbaar. De begrotingsbedragen zijn een inschatting. De mutaties zullen op basis van de werkelijke uitgaven of inkomsten plaatsvinden.

Incidentele baten en lasten

Uitgangspunt is dat de begroting structureel sluitend is. Incidentele baten en lasten van incidentele activiteiten, naast die verband houden met de reservemutaties, worden boven de € 50.000 toegelicht.

De enige incidentele baten en lasten in de begroting zijn die van de volgende incidentele activiteiten :

- de incidentele uitgaven ten laste van de reserves geen incidentele baten en lasten in de begroting opgenomen. De incidentele mutaties in 2021 ten aanzien van de organisatie-ontwikkeling en managementinformatie zijn in het exploitatieoverzicht als overhead incidenteel verwerkt, om de toerekening van de overhead naar de deelprogramma's niet te verstoren.
- De financiële afspraken in het kader van de verzelfstandiging van de GGD heeft in de overhead een incidenteel effect in 2021 van € 140.000 hogere baten en lasten.

Overzicht taakvelden 2021

Op grond van het BBV maakt de overhead geen onderdeel uit van de programma's, zoals gepresenteerd in het overzicht van de meerjarenbegroting.

In onderstaand overzicht is daarom op grond van het BBV ook de meerjarenbegroting gepresenteerd, waarbij de overhead buiten de programma's is verantwoord. Dit geldt ook voor het overzicht van de structurele exploitatie op basis van taakvelden.

Overzicht taakvelden PG&Z		Bedragen * € 1.000)		
nr	naam taakveld	Baten	Lasten	Totaal
4	Overhead	-3.079	9.750	6.671
10	Mutaties reserve	-793		-793
71	Volksgezondheid	-31.320	25.442	-5.878
	Totaal	-35.192	35.192	0

Programma	baten of lasten	Programma- onderdeel	2020	2021	2022	2023	2024
Gezondheid	lasten	Gezond en Veilig Opgroeien	13.854	14.318	14.624	14.990	15.365
		Gezondheid beschermen en bevorderen	7.602	8.014	8.214	8.420	8.631
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	2.364	2.048	1.449	1.485	1.642
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	1.021	1.062	1.089	1.116	1.144
		Lasten Programma Gezondheid	24.841	25.442	25.376	26.011	26.781
RIGG	lasten	RIGG	0	0	0	0	0
Totaal lasten programma's			24.841	25.442	25.376	26.011	26.781
Gezondheid	baten	Gezond en Veilig Opgroeien	-17.766	-18.405	-18.865	-19.337	-19.820
		Gezondheid beschermen en bevorderen	-9.260	-9.741	-9.984	-10.234	-10.490
		Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	-1.710	-1.775	-1.909	-1.956	-2.004
		Inspecteren en adviseren van locaties ter bevordering van de kwaliteit, veiligheid en hygiëne	-1.343	-1.399	-1.434	-1.470	-1.507
		baten Programma Gezondheid	-30.079	-31.320	-32.192	-32.997	-33.821
RIGG	baten	RIGG	-2.956	-3.079	-3.156	-3.235	-3.316
Totaal baten programma's			-33.035	-34.399	-35.348	-36.232	-37.137
Saldo programma's			-8.194	-8.957	-9.972	-10.221	-10.355
Overhead		Overhead	9.868	9.750	9.962	10.191	10.446
Algemene dekkingsmiddelen		Algemene dekkingsmiddelen	0	0	0	0	0
Vennootschapsbelasting		Vennootschapsbelasting	0	0	0	0	0
Onvoorzien		Onvoorzien	0	0	0	0	0
Reserve-mutaties		Programma Gezondheid	-1.304	-793	10	30	-90
		Programma RIGG	-370	0	0	0	0
Totaal			0	0	0	0	0

Uiteenzetting financiële positie

In dit hoofdstuk gaan wij in op in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) voorgeschreven aspecten van de financiële positie en meerjarenraming van de PG&Z-regeling. De ontwikkeling van de balans is als volgt:

Balanspositie * € 1.000	GGD 2019	RIGG 2019	PG&Z 2019	2020	2021	2022	2023	2024
Activa								
Materiële vaste activa	367		367	280	251	169	120	104
Financiële vaste activa								
Voorraden			0	60	60	60	60	60
Uitzettingen < 1 jaar		17.060	17.060	17.060	17.060	17.060	17.060	17.060
Overlopende activa	1.648	265	1.913	265	265	265	265	265
Liquide middelen	2.726	-122	2.604	2.504	1.640	1.632	1.611	1.537
Totaal Activa	4.741	17.203	21.944	20.169	19.276	19.186	19.116	19.026
Passiva								
algemene reserve	729	238	967	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340
bestemmingsreserve	880	70	950	973	180	190	220	130
resultaat voor bestemming	1.726	345	2.071					
Voorzieningen								
Vaste schulden	400		400	300	200	100	0	0
Schulden < 1 jaar	11	93	104	104	104	104	104	104
Ov. Passiva	995	16.457	17.452	17.452	17.452	17.452	17.452	17.452
Totaal Passiva	4.741	17.203	21.944	20.169	19.276	19.186	19.116	19.026

Uiteenzetting financiële positie- vaste activa en vaste passiva

Investerings

Materiële vaste activa * € 1.000	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Dienstauto's	76	58	96	75	53	32
Mobiele röntgenunit	238	170	102	34		
Koelkasten	35	43	53	60	67	72
Overig	18	9				
Totaal Materiële vaste activa	367	280	251	169	120	104

In 2021 is de vervanging opgenomen van twee dienstauto's van € 30.000 per stuk, in totaal € 60.000. De GGD heeft in totaal 6 dienstauto's. De afschrijvingstermijn van de auto's is 8 jaar. De mobiele röntgenunit wordt in 10 jaar afgeschreven. De mobiele röntgenunit is administratief in 2023 afgeschreven. Tegen die tijd zal een voorstel worden gemaakt ten aanzien van de eventuele vervanging. De mobiele röntgenunit is derhalve niet automatisch in de vervanging meegenomen in 2024.

De totale vervangingswaarde van alle 75 koelkasten op de CB-locaties voor opslag van vaccins zijn naar schatting ca. € 135.000. De vervangingstermijn is 10 jaar. Er is jaarlijks een krediet van € 14.000 opgenomen voor de vervanging.

Afschrijvingen vinden volgens de lineaire afschrijvingsmethode plaats. De afschrijving start per het begin van het jaar volgend op de aanschaf.

Reserves

Hieronder is het verwachte verloop van de reserves weergegeven tot en met 2024.

Reservepositie *€ 1.000	2019 v. RB	2019 na RB	2020	2021	2022	2023	2024
Algemene reserve							
Programma Gezondheid-GGD	728	1.057	1.057	1.057	1.057	1.057	1.057
Programma RIGG	238	283	283	283	283	283	283
Totaal Algemene reserve	966	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340	1.340
Bestemmingsreserve GGD							
Gezondheidsprofielen	90	120	30	60	90	120	30
Managementinfo JGZ	52	100	50				
Verzelfstandiging GGD	584	249	100	100	100	100	100
Organisatie ontwikkeling	109	50	35	20	0		
Vergunninghouders	45	0					
Project aardbevingen		1.758	758				
Bestemmingsreserve RIGG							
Koppeling gemeentelijke systemen	70	70					
Spoed voor jeugd		300					
Totaal bestemmingsreserves	950	2.647	973	180	190	220	130
Totaal reserves	1.916	3.987	2.313	1.520	1.530	1.560	1.470

De *egalisatiereserve Gezondheid* is ingesteld ter egalisatie van schommelingen in de bedrijfsvoering. Deze reserve is gevoed uit de jaarresultaten uit het verleden en heeft het karakter van een algemene reserve.

De *egalisatiereserve RIGG* is ingesteld ter egalisatie van schommelingen in de bedrijfsvoering. Deze is gevoed uit de jaarresultaten uit het verleden en heeft ook het karakter van een algemene reserve.

De *bestemmingsreserve Gezondheidsprofielen* is ingesteld t.b.v. het organiseren van grootschalige gezondheidsenquêtes onder kinderen (basisschool, voortgezet onderwijs) en volwassenen (20-64 en 65+) om een beschrijving te kunnen geven van aspecten van de volksgezondheid. De volgende enquête is in 2020, daarna in 2024. De verwachte kosten van de enquête is € 120.000. De jaarlijkse storting is € 30.000.

De *bestemmingsreserve Managementinfo* is ingesteld ter verbetering van de managementinformatie. De verwachting is dat deze reserve in 2020 (€ 50.000) en 2021(€ 50.000) volledig wordt benut.

De *bestemmingsreserve Organisatieontwikkeling GGD* is ingesteld ter dekking van de organisatieontwikkeling van de GGD, in het licht van een aantal bestuurlijke opdrachten. Het restant wordt gebruikt om voor de komende 3 jaar de kosten voor de kwaliteitscertificering uit te bekostigen.

De *bestemmingsreserve Verzelfstandiging* zal in de periode 2018-2020 worden gebruikt voor de projectkosten in het kader van de verzelfstandiging van de GGD. In 2020 zal in het kader van de afronding van het project naar verwachting de laatste onttrekking plaatsvinden. Het restant van de reserve wordt aangehouden om na afloop van de SLA's met de gemeente Groningen na maximaal 5 jaar volledig los van de gemeente de bedrijfsvoering te kunnen organiseren.

De *bestemmingsreserve Project aardbevingen* is een reserve om de kosten voor het project emotionele en sociale ondersteuning inwoners aardbevingsgebied uit te financieren. Deze middelen

zijn toegekend door het Nationaal Programma Groningen (NPG) en in de vorm van een decentralisatie-uitkering overgemaakt. De GGD verzorgt de projectleiding en zal het budget voor opleiding en kennisoverdracht beheren. Afhankelijk van het kasritme van de uitgaven zal de uitputting in 2020 en 2021 plaatsvinden.

De *bestemmingsreserve koppeling gemeentelijke systemen* (RIGG) is ingesteld om de gemeentelijke systemen te koppelen aan het RIGG-systeem, zodat door een efficiënte en effectieve data-uitwisseling een goede basis voor stuurinformatie ontstaat. Deze reserve zal in 2020 volledig zijn benut.

De bestemmingsreserve *spoed voor jeugd* is ingesteld vanuit de resultaatbestemming 2019 en zal in 2020 worden benut ter financiering van het dekkingsplan spoed voor jeugd.

Leningen

Dit betreft de lening die in 2013 opgenomen is voor de financiering van de mobiele röntgenunit. Deze lening heeft een looptijd van 10 jaar met een intrestpercentage van 2,195%. Elk jaar zal er € 100.000 worden afgelost.

Wet houdbare overheidsfinanciën (Wet Hof)

De Wet voorziet in een wettelijk instrumentarium voor het bereiken en vasthouden van houdbare overheidsfinanciën. De individuele medeoverheden verstrekken jaarlijks begrotingsinformatie aan het CBS. De PG&Z neemt met onderstaande tabel het EMU-saldo op overeenkomstig het BBV.

Omschrijving	2019	2020	2021
	x € 1000,- Volgens realisatie tot en met sept. 2019, aangevuld met raming resterende periode	x € 1000,- Volgens begroting 2020	x € 1000,- Volgens meerjarenraming in begroting 2020
1 Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	2.071		
2 Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	102	108	103
3 Dotaties aan voorzieningen ten laste van de exploitatie minus vrijval van voorzieningen ten bate van de exploitatie			
4 Bruto investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	7	94	74
5 Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen, geen betrekking hebbende op bouwgrondexploitatie en niet verantwoord op de exploitatie			
6 Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	3		
7 Aankoop van grond en uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d., alleen transacties met derden niet op de exploitatie			
8 Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover niet al op de exploitatie verantwoord			
9 Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	383	227	
10 Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder vraag 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht			
11 Verkoop van effecten:	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee	☐ ja ☒ nee
a Gaat u effecten verkopen? (ja/nee)			
b Zo ja wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?			
Berekend EMU-saldo	1.786	-213	29

Bijlage 1 Indexatie

Voor deze indexeringen is voor 2021 rekening gehouden met een looncompensatie van 4 % en prijscompensatie van 4,8 %. De gewogen gemiddelde indexering voor 2021 bedraagt 4,16 %. Dit percentage wordt toegepast op de inwonersbijdrage, de notitie tarieven en de facultatieve taken in de DVO's. Bij het bepalen van de lasten zijn de subsidieregelingen Sense/PrEP, Jong Leren Eten en aardbevingen buiten beschouwing gelaten. Indexstijgingen moeten binnen deze subsidies worden opgevangen.

Gewogen gemiddelde index	Bedrag lasten	Verhouding	Index	Gew. Gemiddelde
Loon	23.938	80%	4,0%	3,22%
Prijs	5.819	20%	4,8%	0,94%
Totaal	29.757	100%		4,16%

Loonindex

In juni 2019 is het principeakkoord CAO Gemeenten afgesloten. De structurele loonsverhoging voor 2019 en 2020 is 6,25%. Met het structurele effect als gevolg van de tegemoetkoming in de ziektekostenverzekering komt het effect op 6,5%. In de begroting 2020 is uitgegaan van een structurele verhoging van 5% (1% in 2019 en 4% in 2020). Dit structurele nadelige effect van 1,5% wordt bij het bepalen van de indexering voor 2021 verwerkt. Voor 2021 wordt met een indexering gerekend van 2,5%. Dit brengt de loonindex voor 2021 op 4% en de jaren erna op 2,5%.

Prijsindex

Voor de overige kosten wordt de consumenten prijsindex (CPI) van het CBS aangehouden. Dit geldt voor alle factuurbudgetten en het overheadbudget. Leveranciers rekenen overwegend prijsverhogingen door op basis van deze index. Ook in de overheadafspraken met de gemeente Groningen wordt vanaf 2020 uitgegaan van dit percentage. De CPI over de periode november 2018 - november 2019 is 2,6%.

In de begroting van 2019 en 2020 was gerekend met respectievelijk 1,4% en 1,5%. De index is gedurende 2018 behoorlijk gestegen richting de 2% eind 2018. In 2019 ligt het jaargemiddelde tot en met november 2019 op 2,6%. Het structureel nadelige inhaaleffect over 2019 op basis van deze cijfers is 1,2% over 2019 en over 2020 1,1%. Voor 2021 wordt met een indexering gerekend van 2,5%. Dit brengt de prijsindex voor 2021 op 4,8% en de jaren erna op 2,5%.

Bijlage 2 Specificatie gemeentelijke bijdrage RIGG 2021

Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage RIGG	Bedrag
begroting 2020	2.956.353
indexatie 2021 4,16%,	122.879
begroting 2021	3.079.232

De verdeelsleutel voor de solidaire en gezamenlijke kosten jeugdhulp voor 2021 is bepaald op basis van het relatieve aandeel in de integratie-uitkeringen jeugdhulp op basis van het gemiddelde voor de periode 2015 t/m 2018 (art.19a lid 1b).

Verdeling budget bedrijfsvoering	Aandeel in %	Aandeel in €
Eemsdelta	8,89%	273.744
Het Hogeland	8,10%	249.418
Groningen	33,42%	1.029.079
Westerkwartier	9,64%	296.838
Midden-Groningen	12,28%	378.130
Westerwolde	3,76%	115.779
Oldambt	7,87%	242.336
Pekela	2,95%	90.837
Stadskanaal	6,99%	215.238
Veendam	6,10%	187.833
Totaal	100%	3.079.232

Bijlage 3 Specificatie gemeentelijke bijdrage GGD 2021

Berekening Inwonersbijdrage 2021	GGD
Inwonersbijdrage 2020	15.723.075
indexatie 2021 4,16%	653.520
Inwonersbijdrage 2021	16.376.595
Bedrag per inwoner	€ 28,04

Inwonersbijdrage 2021			
Gemeenten (indeling 2021)	Inwoners 1.1.2019	verhouding	Inwonersbijdrage 2021
Eemsdelta	46.051	8%	1.291.390
Groningen	231.299	40%	6.486.224
Het Hogeland	47.888	8%	1.342.904
Midden Groningen	60.899	10%	1.707.766
Oldambt	38.129	7%	1.069.236
Pekela	12.214	2%	342.512
Stadskanaal	31.789	5%	891.446
Veendam	27.491	5%	770.919
Westerkwartier	63.031	11%	1.767.553
Westerwolde	25.199	4%	706.645
Totaal gemeentelijke bijdrage	583.990	100%	16.376.595

Inwonersbijdrage 2021 per deelprogramma/product				
Gemeenten (indeling 2021)	1a. Gezond en veilig opgroeien	1b. Gezondheid beschermen en bevorderen	1c. Adviseren over gezonde wijken, dorpen en steden	Totaal
Eemsdelta	1.004.299	182.172	104.919	1.291.390
Groningen	5.044.262	914.988	526.975	6.486.224
Het Hogeland	1.044.361	189.438	109.105	1.342.904
Midden Groningen	1.328.110	240.908	138.748	1.707.766
Oldambt	831.533	150.833	86.870	1.069.236
Pekela	266.368	48.317	27.828	342.512
Stadskanaal	693.267	125.753	72.426	891.446
Veendam	599.535	108.751	62.634	770.919
Westerkwartier	1.374.605	249.342	143.605	1.767.553
Westerwolde	549.550	99.684	57.412	706.645
Totaal gemeentelijke bijdrage	12.735.889	2.310.185	1.330.521	16.376.595
Jeugdgezondheidszorg	X			
Infectieziektebestrijding		X		
Milieugezondheidszorg		X		
Seksuele gezondheid		X		
Tuberculosebestrijding		X		
Epidemiologie			X	
Gezondheidsbevordering			X	
Lokaal gezondheidsbeleid			X	